

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Anna KOCHOVÁ

Užívání psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. David Fiedor, Ph.D.

Olomouc 2022

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo) Anna Kochová (R19103)
Studijní obor: Regionální geografie

Název práce: Užívání psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku
Title of thesis: The use of psychotropic substances by young adults in the Pardubice region

Vedoucí práce: Mgr. David Fiedor, Ph.D.
Rozsah práce: 46 stran, 1 příloha

Abstrakt: Bakalářská práce je zaměřena na souvislosti mezi mírou užívání psychotropních látek mladými dospělými (ve věku 18-26 let) a geografickými faktory. Hlavním záměrem této práce bylo zjistit, zda má místo bydliště a dostupnost zábavních podniků vliv na míru užívání psychotropních látek. Pro tuto práci byl použit kvantitativní postup řešení. Nedílnou součástí práce je rešerše odborné literatury zaměřující se na faktory ovlivňující míru užívání psychotropních látek a následná diskuze výsledků. Pardubicko v rámci této práce představuje okres Pardubice.

Klíčová slova: Prostorová analýza, demografie, užívání psychotropních látek, alkohol, tabák, konopné látky, halucinogenní látky, pervitin, kokain, extáze, psychotropní léky, okres Pardubice

Abstract: This bachelor thesis was focused on the relationship between the level of psychotropic substance use by young adults (aged 18-26) and geographical factors. The main purpose of this work was to determine whether the place of residence and the availability of drinking establishments have an impact on the rate of use of psychotropic substances. A quantitative solution procedure was used in this work, to prove this hypothesis. An integral part of this work is a search of professional literature focusing on factors influencing the rate of psychotropic substance use and the subsequent discussion of the results. „Pardubicko“ means the district of Pardubice in the scope of this work.

Keywords: Spatial analysis, demography, use of psychotropic substances, alcohol, tobacco, cannabis, hallucinogens, meth, cocaine, ecstasy, psychotropic drugs, Pardubice district

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovávala samostatně pod vedením Mgr. Davida Fiedora, Ph.D. a veškerou použitou literaturu jsem řádně uvedla a citovala v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne

.....

Anna Kochová

Ráda bych zde poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Davidu Fiedorovi Ph.D., za jeho podnětné rady a čas, který mi věnoval při řešení dané problematiky. V neposlední řadě také děkuji všem respondentům, kteří mi poskytli potřebné informace pro zdárné dopracování mé práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna KOCHOVÁ**
Osobní číslo: **R19103**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Téma práce: **Užívání psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

Cílem této práce je analyzovat souvislosti mezi mírou užívání psychotropních látek mladými dospělými (ve věku 18-26 let) a geografickými faktory. Hlavním záměrem této práce je zjistit, zda má místo bydliště a dostupnost zábavních podniků vliv na míru užívání psychotropních látek.

V práci bude využit kvantitativní postup řešení. Nedílnou součástí práce bude rešerše odborné literatury zaměřující se na faktory ovlivňující míru užívání psychotropních látek a následná diskuze výsledků. Pardubicko bude v rámci této bakalářské práce představovat území okresu Pardubice.

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 – 8 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Baumann, M., Spitz, E., Guillemin, F., Ravaud, J. F., Choquet, M., Falissard, B., Chau, N., Lorhandicap Group. 2007. Associations of social and material deprivation with tobacco, alcohol, and psychotropic drug use, and gender: a population-based study. *International journal of health geographics*, 6(50): 18-2013;12.
Hughes, T. L., Day, L. E., Marcantonio, R. J., Torpy, E. 1997. Gender differences in alcohol and other drug use among young adults. *Substance use & misuse*, 32(3): 317-342.
Leslie, L. K., Raghavan, R., Hurley, M., Zhang, J., Landsverk, J., Aarons, G. 2011. Investigating geographic variation in use of psychotropic medications among youth in child welfare. *Child abuse & neglect*, 35(5): 333-342.
Martinotti, G., Lupi, M., Carlucci, L., Cinosi, E., Santacroce, R., Acciavatti, T., Chillemi, E., Bonifaci, L., Janiri, L., Di Giannantonio, M. 2015. Novel psychoactive substances: use and knowledge among adolescents and young adults in urban and rural areas. *Human Psychopharmacology: Clinical and Experimental*, 30(4): 295-301.
Mravčík, V., Chomynová, P., Grohmannová, K., Janíková, B., Černíková, T., Rous, Z., Cibulka, J., Fidesová, H., Vopravil, J. 2020. Výroční zpráva o stavu a ve věcech drog v České republice v roce 2019. MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. David Fiedor, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 25. ledna 2021
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2022

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 25. ledna 2021

OBSAH

ÚVOD	8
1. REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY	9
2. METODIKA PRÁCE	14
3. VÝSLEDKY	19
3.1 Tabákové výrobky	21
3.1.1 Cigarety	21
3.1.2 Ostatní tabákové výrobky	23
3.2 Alkoholické nápoje	24
3.3 Konopné látky	27
3.4 Halucinogenní látky	28
3.5 Pervitin	30
3.6 Kokain	31
3.7 Extáze	32
3.8 Psychotropní léky	33
3.9 Shrnutí výsledků	34
4. DISKUZE	41
5. ZÁVĚR	44
SUMMARY	46
POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE	47
PŘÍLOHY	49

ÚVOD

Návykové látky jsou v současné době velkým celosvětovým problémem, který je zodpovědný za předčasná úmrtí nebo výskyt dlouhodobých onemocnění. Psychotropní látky neovlivňují pouze zdravotní stav uživatele, ale také jeho psychiku a psychický stav jeho okolí. Míra užívání všech návykových látek jak legálních, tak i nelegálních, v současné době stoupá, a to zejména mezi adolescenty a mladými dospělými, kteří se k psychotropním látkám dostanou často ve velmi brzkém věku (Dzúrová, a kol., 2015). Za nejvíce rozšířené psychotropní látky se považuje alkohol, tabákové výrobky a konopné látky, se kterými mají zkušenosti jedinci ještě před dosažením plnoletosti. Nejčastěji diskutovanými tématy je užívání návykových látek právě u nezletilých, čímž se zabývají české i zahraniční studie. Existuje však i řada výzkumů, které zkoumají užívání návykových látek i u dospělých. Většina těchto studií se však zaměřuje na důvody, které vedly jedince k požití daných látek a následky spojené s jejich častým užíváním. Ve všech člancích a knihách autoři zohledňují demografické faktory, jako je například věk, vzdělání či ekonomická aktivita, avšak velmi málo autorů se zaměřuje na geografické faktory, které by mohly souviset s mírou a frekvencí užívání drog.

Tato bakalářská práce, by se chtěla právě na ony geografické faktory zaměřit. Cílem této práce je identifikovat souvislosti mezi mírou užívání psychotropních látek mladými dospělými a geografickými faktory v okrese Pardubice. Hlavním záměrem je zjistit, zda má místo bydliště a dostupnost zábavních podniků vliv na míru užívání návykových látek. Dalším cílem naší práce je lokalizovat místa spojená s užíváním drog a zjistit, zda má na míru a frekvenci užívání vliv, že lidé tato místa v okolí svého bydliště vnímají. Chtěli bychom se také zaměřit na demografické faktory a míru jejich vlivu na užívání psychotropních látek. Následné výsledky poté porovnáme s jinými studiemi, které jsou zmíněny v kapitole rešerše odborné literatury.

1. REŠERŠE ODBORNÉ LITERATURY

Návykové látky jsou významným zdravotně rizikovým faktorem, jsou globálně zodpovědné za předčasná úmrtí nebo dlouhodobá onemocnění (Baumann, a kol., 2007). Nejvíce se na úmrtnosti podílejí tabákové výrobky, především díky respiračním a kardiovaskulárním onemocněním a rakovině. Další významnou psychoaktivní látkou podílející se na vysoké úmrtnosti je alkohol, který vyvolává zejména vážná onemocnění jater, emoční poruchy, deprese nebo například gastrointestinální problémy (Mravčík, a kol., 2019). Míra užívání legálních drog jako například alkoholu a tabáku, tak i drog nelegálních, zejména marihuany v současné době stoupá, a to zejména mezi adolescenty a mladými dospělými, kteří se k psychotropním látkám dostanou často ve velmi brzkém věku. (Dzúrová, a kol., 2015). Po první zkušenosti s psychoaktivní drogou často dochází nejen k rozšíření zkušeností s více návykovými látkami, ale také ke zvyšování frekvence užívání a zvyšování objemu užití látky (Newcomb, 1997). Užívání tabáku, alkoholu nebo psychotropních léků se všeobecně považuje za silný, avšak ovladatelný, rizikový faktor pro chudé obyvatelstvo se značnými sociálními rozdíly v oblasti zdraví. Z hlediska veřejného zdraví je proto nutné identifikovat a pomáhat těmto nejvíce ohroženým jedincům (Mravčík, a kol., 2019). Užívání drog by také mohlo souviset s určitou mírou sociální deprivace. Deprivace je v populaci běžnou záležitostí a má silnou souvislost s tabákem, nadměrným příjmem alkoholu a užíváním psychotropních drog. Deprivace může souviset s nízkou úrovní vzdělání, náročnou manuální prací, nízkými příjmy nebo nepříznivým rodinným stavem. Ve Francii třetina pracovníků užívá drogy z pracovních důvodů, 20 % proto, aby se cítili lépe, 12 % kvůli kontrole nepříjemného symptomu a 18 % kvůli relaxaci po náročném dni v práci (Baumann, a kol., 2007).

Jak již bylo výše zmiňováno, za největší problém pro veřejné zdraví občanů považujeme tabákové výrobky (Mravčík, a kol., 2019). Tabákové výrobky dělíme zpravidla na dva druhy a sice dýmové a nedýmové tabákové výrobky. Mezi nedýmové tabákové výrobky řadíme šňupací a žvýkáací tabák a mezi nejběžnější užívání dýmového tabáku patří kouření cigaret a vodních dýmek. V mnoha průmyslově vyspělých zemích lidé začínají kouřit ve stále mladším věku, čímž se vystavují většímu a dřívějšímu riziku nemocí souvisejících s tabákem, kterým lze předejít (Baumann, a kol., 2007). V této i jiných studiích například od Hughes, a kol., bylo zjištěno, že větší prevalenci k užívání tabákových výrobků mají muži. Baumann, a kol. se také domnívají, že užívání

tabáku souvisí s nízkou úrovní vzdělání, dále také s tím, jestli se daný respondent žije manuální prací, je nezaměstnaný, má nízký příjem nebo žije osamělým životem. Konzumace tabákových výrobků je kritická i u nezletilých, výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice pro rok 2019 uvádí, že zkušenosti s tabákovými výrobky má přibližně 54 % šestnáctiletých dětí, zejména dívek, což nekoresponduje s výše zmiňovanými výzkumy, kde byli v podstatné míře většími uživateli muži. Vyšší míra užívání tabákových výrobků byla zjištěna u studentů odborných učilišť (Mravčík a kol. 2019), což koresponduje s francouzskou studií od Baumanna, a kol., z roku 2007, kde je určitá korelace mezi mírou kouření a mírou vzdělání.

Další rizikovou psychotropní látkou je alkohol. Vysokou míru užívání alkoholu, lze vysvětlit rozšířenou konzumací alkoholu ve společnosti, kde alkohol funguje jako tzv. „společenské lepidlo“ (Martinotti, a kol. 2014). Dostupnost alkoholu je hlavním politickým problémem. Klíčovým měřítkem dostupnosti alkoholu je počet nebo hustota prodejen alkoholu v dané oblasti. Vyšší hustota prodejen se například obvykle vyskytuje v blízkosti městských center. Oblasti s nejvyšší hustotou hospod, barů a nočních klubů byly spojeny s vyšším výskytem akutních i chronických stavů, které lze zcela připsat alkoholu. Existuje tedy zcela jistě vztah mezi hustotou obchodů s alkoholem a výskytem chorob jím způsobeným. Tento vztah je do značné míry stejný pro muže a ženy a platí podobný způsob bez ohledu na relativní blahobyt dané oblasti (Maheswaran, a kol., 2018). Ve značné míře se alkohol konzumuje mezi mladými dospělými na vysokých školách. Užívání návykových látek je problémem, který mezi vysokoškolskými studenty vyvolává velké obavy. Ve Spojených státech většina vysokoškoláků uvádí nadměrnou konzumaci alkoholu za poslední měsíc a uvádějí také více problémů souvisejících s alkoholem než vrstevníci mimo vysokou školu. Rozsáhlá celostátně reprezentativní data pro Spojené státy naznačují, že 13 % vysokoškolských studentů konzumovalo 10 nebo více nápojů v řadě a 5 % uvádí, že vypilo 15 nebo více nápojů v řadě v předchozích dvou týdnech (Cadigan, a kol., 2018). V oblasti univerzit je také poměrně vysoká hustota prodejen alkoholu či zábavních podniků. V americké studii, která se zaměřovala na osm konkrétních univerzit bylo zjištěno že od 27 % do 41 % studentů uvedlo za posledních 30 dní nadměrnou konzumaci alkoholu tzn. konzumaci pěti nebo více nápojů na večírku mimo kampus. Přibližně jedna pětina až jedna třetina studentů uváděla časté pití tzn. konzumace alkoholu při deseti nebo více příležitostech během posledních 30 dnů a velké procento studentů (18–32 %) uvedlo, že zažili pět nebo více problémů z jejich pití. Na otázku, proč pijí alkohol, více jak polovina studentů napříč weby uvedlo jako hlavní důvod „opít

se“. Návštěvnost večírků v kampusu univerzit se s postupem školních let snižovala, oproti tomu se návštěvnost mimoškolních barů zvýšila, ale klesala míra konzumace alkoholu (Weitzman, a kol., 2003).

V posledních letech také v České republice prevalence denní konzumace alkoholu i častého pití nadměrných dávek alkoholu roste, a to jak u mužů, tak u žen (Mravčík, a kol. 2020). Ve studii ESPAD v roce 2011 bylo sledováno, který druh alkoholického nápoje studenti ve věku 16 let v České republice preferují, a to prostřednictvím otázky na druhy alkoholu konzumovaného při poslední příležitosti. Celkem 56,4 % studentů uvedlo konzumaci piva, 30,1 % konzumovalo destiláty, 22,6 % víno a 21,9 % alcopops¹. Konzumace destilátů je mezi studenty častější než konzumace vína, což bylo pozorováno již v předchozích studiích. Patrně to souvisí s tím, že jsou destiláty často konzumovány také v kombinaci s pivem. Zatímco mezi chlapci je dlouhodobě patrná výrazná dominance konzumace piva, u dívek je konzumace jednotlivých druhů alkoholických nápojů více vyrovnaná. Celkem 81 % dotázaných studentů považovalo za celkem snadné nebo dokonce velmi snadné obstarat si alkohol – nejčastěji se jednalo o studenty v ČR, Dánsku, Německu a Řecku (více než 90 % dotázaných), naopak za nejméně dostupný považovali alkohol v Albánii (55 %) a na Islandu (62 %) (Chomynová, a kol., 2011).

Důležité je zaměřit se také na nelegální psychotropní látky. Nejrozšířenější nelegální drogou jsou konopné látky. Z americké studie vyplývá, že většina jedinců, ze všech rasových a etnických skupin, experimentovala alespoň jednou za život s marihuanou. Jako u většiny psychotropních látek, i u konopných látek jsou ve větší míře uživateli muži, a to i u ostatních nelegálních látek, jako jsou například kokain, stimulanty, psychadelika, heroin, barbituráty a další (Hughes, Day a kol., 1997). V České republice alespoň jednu zkušenost s užitím nelegálních drog v životě uvedlo v r. 2019 celkem 29,3 % dotázaných šestnáctiletých studentů, nejčastěji šlo o konopné látky, tj. marihuanu nebo hašiš. Avšak oproti výzkumům z minulých let je zaznamenán pokles. Mezi r. 1995 a 2003 byl sledován postupný rychlý nárůst zkušeností studentů s užitím nelegálních drog, a to především konopných látek téměř o 50 %, v roce 2007 byly zkušenosti studentů s marihuanou prakticky stejné jako při výzkumu v r. 2003 (45 %). V r. 2011 byl poprvé

¹ Alcopops jsou slazené alkoholické nápoje. Mají mezi 4–8 % alkoholu. Jedná se například o ochucená piva, cidery a míchané nápoje se sníženým obsahem alkoholu.

zaznamenán pokles na 42 % a tento trend dále pokračoval i v období 2011–2019 (pokles na 28 %) (Chomynová, a kol., 2020).

Užití jiné nelegální drogy, než konopných látek uvedlo celkem 7,6 % respondentů. Po konopných látkách byla v r. 2019 další v pořadí nejčastěji užitou nelegální drogou v populaci šestnáctiletých extáze, následovaná LSD spolu s jinými halucinogeny. Užití pervitinu v životě uvedlo 1,5 % dotázaných, obdobně jako kokainu (1,6 %), zatímco heroin nebo jiné opiáty užilo méně než 1 % respondentů (studie ESPAD, 2019). Významné rozdíly byly ovšem sledovány mezi studenty jednotlivých typů škol – zkušenosti s konopnými látkami i se všemi sledovanými nekonopnými drogami byly nejnižší mezi studenty gymnázií, a naopak nejvyšší mezi studenty odborných učilišť. Zkušenosti s návykovými látkami rostou s věkem – žáci SŠ uváděli 3–7krát vyšší prevalenci užití většiny sledovaných nelegálních drog ve srovnání s žáky ZŠ (až 15krát vyšší v případě extáze a kokainu). Zatímco zkušenosti s většinou sledovaných nelegálních drog v životě uváděli častěji respondenti ve věku 25–34 let, nejvyšší míru aktuálního užití nelegálních drog vykazali ve většině případů respondenti ve věkové skupině 15–24 let. Výjimku tvoří aktuální užívání extáze a LSD, jejichž užití bylo nejrozšířenější ve věkové kategorii 25–34 let (Mravčík, a kol., 2019). Přečetli jsme také článek zabývající se souvislostmi užívání návykových látek mezi psychiatrickými pacienty a zdravými jedinci. Výsledky ukázaly, že užívání konopí není rozdílné mezi zdravými a nemocnými. Naopak u jiných nelegálních látek jsou značné rozdíly, a to zejména u kokainu a nových syntetických drog, které užívají ve větší míře psychiatričtí pacienti. To může být vysvětleno různými způsoby. Velmi pravděpodobné je, že většina těchto látek dokáže vyvolat prodromální symptomy, tzn. odhalit duševní chorobu. Dalším vysvětlením by však mohla být i skutečnost, že psychiatričtí pacienti zkouší tyto látky jako samoléčbu na úzkosti, deprese a další symptomy, případně diagnózy (Martinotti a kol., 2015).

Některé populační skupiny užívají návykové látky ve vyšší míře než obecná populace. Několikanásobně vyšší míru užívání drog vykazují mladí dospělí v prostředí noční zábavy, vysokoškolští studenti, vězni nebo obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. Rovněž děti a mládež v institucionální výchovné péči jsou ohroženy vyšší mírou užívání návykových látek, nižší mírou životní spokojenosti, horším duševním zdravím včetně zvýšené sebevraždnosti (Mravčík a kol., 2019). Zneužívání a užívání psychotropních léků dětmi v institucionální péči ve Spojených státech zkoumali ve své studii Leslie, a kol., 2011. Ve své studii zjistili, že 15,2 % mládeže užívá

léky na emocionální problémy, problémy s chováním, učením, pozorností nebo, že má problémy se zneužíváním návykových látek. Zkoumali také geografické rozdíly v 92 spádových oblastech v USA, kde byly značné rozdíly v užívání psychotropních léků dětmi v ústavní péči. Bylo zjištěno, že stresující organizační klima péče o děti souvisí s nižší mírou užívání psychotropních látek. Nebyly však zjištěny žádné další významné souvislosti mezi užíváním psychofarmak a například chudobou země, poměrem psychiatrů nebo pediatrů, ani typem administrativy. Nebyly zaznamenány ani žádné významné rozdíly v etnické příslušnosti/rase, typu zneužívání nebo typu umístění dítěte a jeho závislosti.

Z dotazníkových studií mezi dospělou populací z r. 2019 vyplývá, že léky se sedativním a hypnotickým účinkem a/nebo léky s obsahem opioidů užívané proti bolesti získané bez lékařského předpisu nebo užívané v rozporu s doporučením lékaře nebo lékárníka užilo někdy v životě 18–27 % dospělých osob, což dlouhodobě představuje vyšší prevalenci než u konopí, které je nejrozšířenější nelegální drogou. Na rozdíl od nelegálních drog byla míra prevalence aktuálního užívání léků vyšší ve věkových skupinách nad 45 let a mezi ženami, kdežto v ostatních výše zmiňovaných evropských studiích není zaznamenán rozdíl mezi pohlavími v oblasti užívání psychofarmak (Mravčík, a kol., 2019).

Vztah mezi užíváním návykových látek a nepříznivou socioekonomickou situací je obousměrný. Pro uživatele návykových látek představuje sociální exkluze významnou bariéru návratu do společnosti. Lidé užívající návykové látky rizikově jsou ve vyšší míře nezaměstnaní a mají problémy s bydlením. Nestabilní bydlení a také zadluženost jsou rovněž významnou překážkou údravy a sociální integrace a bez pomoci často představují neřešitelný problém (Mravčík, a kol., 2019).

2. METODIKA PRÁCE

Na základě rešerše odborné literatury a stanovením cíle práce, kterým je identifikovat souvislosti mezi mírou užívání psychotropních látek mladými dospělými (ve věku 18-26 let) a geografickými faktory, jsme si stanovili následující hypotézy.

S mírou užívání psychotropních látek souvisí dosažené vzdělání. Jak je uvedeno ve výroční zprávě o stavu ve věcech drog pro rok 2019, kdy bylo zjištěno, že mezi studenty odborných učilišť je více uživatelů tabákových výrobků, alkoholu i konopných látek než mezi studenty středních škol a gymnázií (Mravčík a kol., 2020).

H1: Lidé s nižším stupněm vzděláním mají větší zkušenosti s užíváním návykových látek než lidé s vyšším stupněm vzdělání.

Více mužů, než žen ve francouzské studii uvedlo užívání tabáku a zneužívání alkoholu (Baumann a kol., 2007). Studie od Leslie a kol. z roku 2011 uvádí, že vyšší věk a mužské pohlaví byly spojeny s vyšší mírou užívání léků mezi dětmi ve státní péči. I ve studii od Hughes a kol. z roku 1997 se dozvídáme, že většími uživateli nelegálních drog jsou muži.

H2: Psychotropní látky užívají ve vyšší míře muži.

Ve studii ESPAD v roce 2011 bylo sledováno, který druh alkoholického nápoje studenti ve věku 16 let v České republice preferují, a to prostřednictvím otázky na druhy alkoholu konzumovaného při poslední příležitosti. Celkem 56,4 % studentů uvedlo konzumaci piva. A alespoň jednu zkušenost s užitím nelegálních drog v životě uvedlo v r. 2019 celkem 29,3 % dotázaných šestnáctiletých studentů, nejčastěji šlo o konopné látky, tj. marihuanu nebo hašiš (Chomynová a kol., 2020).

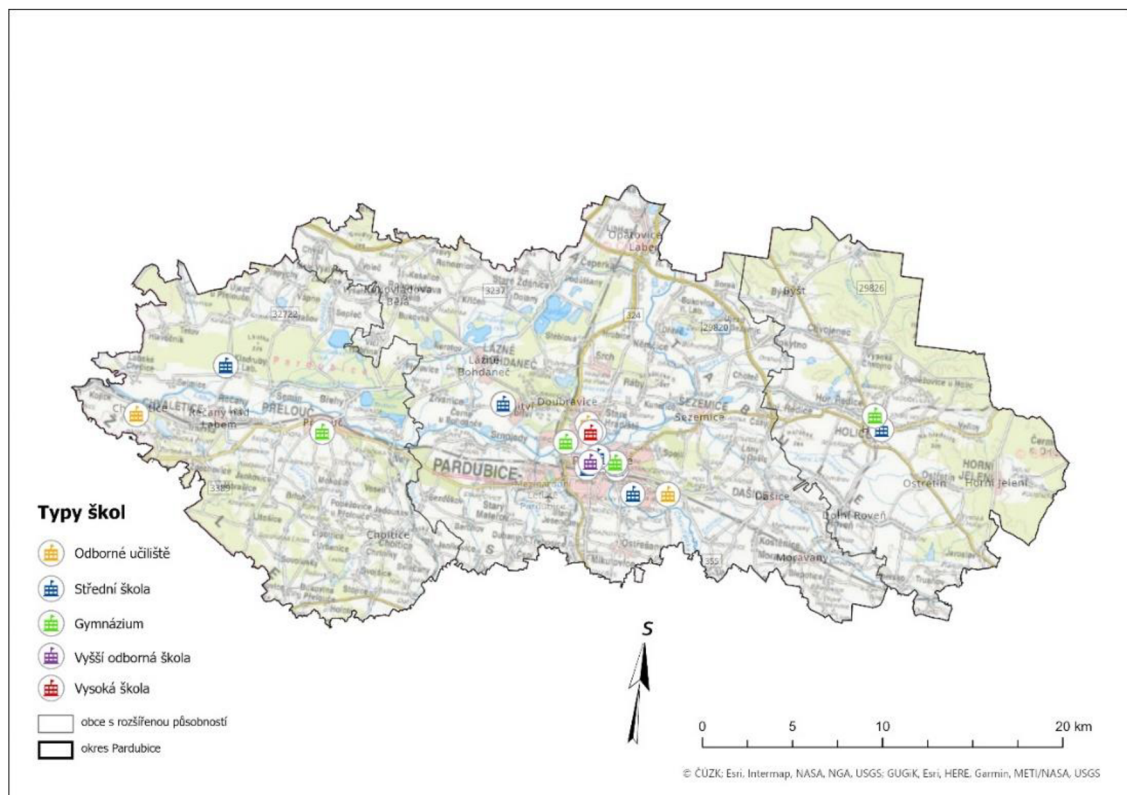
H3: Nejrozšířenější legální drogou mezi mladými dospělými je alkohol, a to zejména pivo, a nejrozšířenější nelegální látkou je konopí.

Výsledky studie prováděné v Novém Jižním Walesu ukázaly, že respondenti, kteří bydleli blíže obchodům s alkoholem, častěji hlásili ve svém okolí problémy s opilostí a škodami na majetku. Také lidé žijící v oblastech s vyšší hustotou prodejen alkoholu častěji uváděli problémy sousedské problémy s opilostí. (Donnelly a kol., 2006) Také studie od Gmel a kol. (2016) zmiňuje, že hustota provozoven pravděpodobně pozitivně souvisí s užíváním alkoholu.

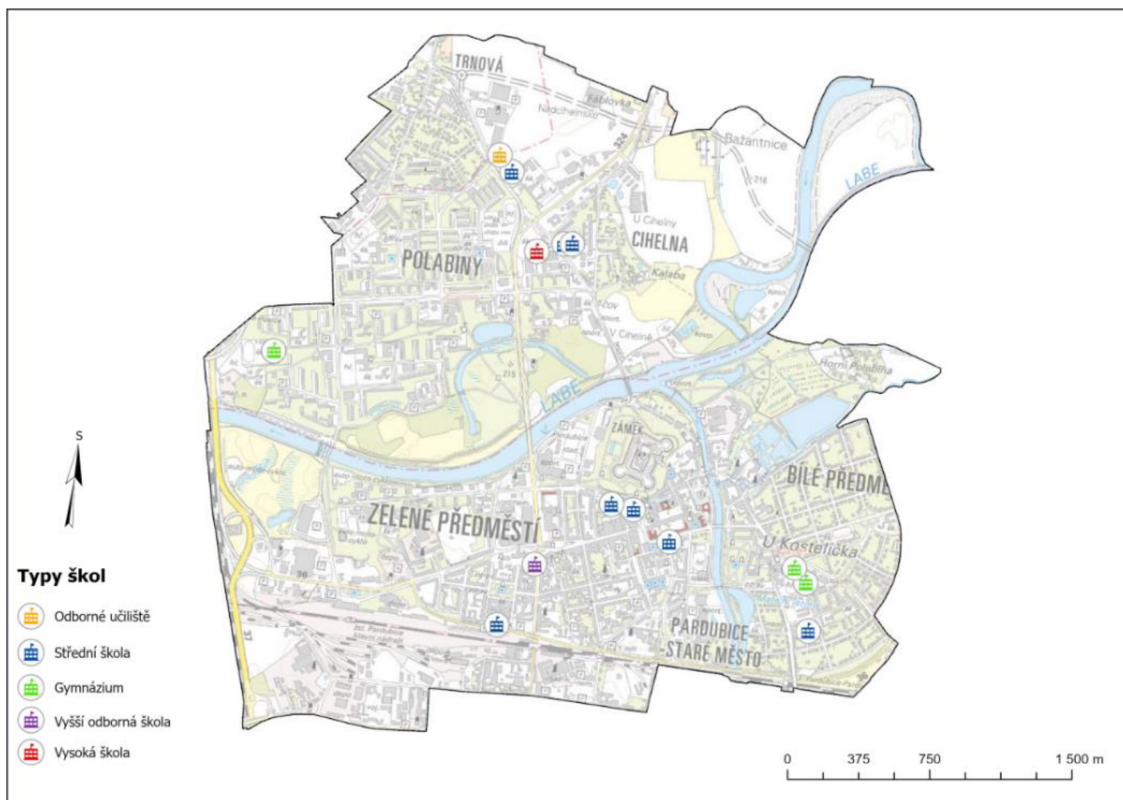
H4: Respondenti, kteří vnímají v místě svého bydliště riziková místa pro užívání návykových látek s nimi mají větší zkušenosti.

Výzkum pro tuto bakalářskou práci jsme prováděli kvantitativní metodou, jako technika výzkumu bylo zvoleno dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření jsme prováděli online, za pomoci sociálních sítí a e-mailu, přes který jsme oslovili všechny odborná učiliště, střední, vyšší odborné a vysoké školy se sídlem v okrese Pardubice.

Všechny oslovené školy jsou zaznačeny v Obr. 1 a Obr. 2.

Obr. 1: Oslovené školy v okrese Pardubice, zdroj: ČÚZK a vlastní zpracování 2022

Obr. 2: Oslovené školy v centru Pardubic, zdroj: ČÚZK a vlastní zpracování 2022

Samotný dotazník se skládal ze dvou částí, jedna byla zaměřena na jednotlivé návykové látky a druhá část se věnovala demografickým faktorům. Dotazník byl cílen na osoby ve věku 18-26 let, z důvodu, že tato skupina osob je k užívání návykových látek nejvíce náchylná. Několikanásobně vyšší míru užívání drog vykazují mladí dospělí v prostředí noční zábavy nebo vysokoškolští studenti (Mravčík a kol. 2019). Dotazník v první části začínal filtrační otázkou na danou psychotropní látku, pokud respondent uvedl, že onu látku neužil, nemusel se zabývat specifičtějšími otázkami jí se týkající. Přesnou podobu dotazníku naleznete v příloze práce (příloha 1).

Za psychotropní látky považujeme všechny látky, které mění naše vědomí (Kalina a kol., 2003) Tyto látky se ve společnosti dělí na legální a nelegální látky. Legální látky jsou ve společnosti běžně užívané a společností relativně přijatelné. Mezi legální látky v České republice řadíme například alkohol, nikotin, kofein, a další. Další skupinou látek jsou látky nelegální. Míra jejich nebezpečnosti se liší a závisí také na míře závislosti, kterou si na nich člověk může vybudovat a míře ovlivnění našeho vědomí (Rotgers, 2000).

V odborné literatuře jsme se dozvěděli, které návykové látky se ve společnosti považují za nejrozšířenější. Vycházeli jsme zejména z Výroční zprávy o stavu věcech drog v České republice pro rok 2019. Tyto látky jsme rozřadili do skupin a dotazovali se na ně v rámci našeho dotazníkového šetření. Jedná se o tyto skupiny návykových látek:

1. Alkoholické nápoje
2. Tabákové výrobky (Nikotin)
3. Konopné látky
4. Halucinogenní látky
5. Pervitin
6. Kokain
7. Extáze
8. Psychotropní léky

Výzkum probíhal v období února až března roku 2022, a zodpovědělo ho 231 respondentů. Jak již bylo výše zmiňováno dotazník byl distribuován online pomocí emailu na všechny odborná učiliště, střední školy, vyšší odborné školy na území okresu Pardubice a také byl odeslán na Univerzitu Pardubice. Na email odpověděli ze Střední průmyslové školy potravinářství a služeb Pardubice, kde rozeslali dotazník studentům splňujícím kritérium věku. Další školou, která odpověděla na náš email byla EDUCA - Střední odborná škola Pardubice, kde mají jednu třídu splňující plnoletost a s tou dotazník vyplnili v rámci výuky. A poslední škola, která zareagovala na naši prosbu o vyplnění dotazníku byla Vyšší odborná škola – Diplomovaný oční technik, s. r. o, kde se ozvali s omluvou, že rozšíření dotazníku mezi studenty by bylo možné, avšak že dané věkové rozpětí je na jejich škole velmi málo zastoupeno a že mají minimum studentů, kteří pobývají na území okresu Pardubice. Zbylé oslovené školy na email nereagovaly.

Dále jsme dotazník distribuovali přes sociální sítě, zejména Facebook a Instagram. Odkaz na dotazník s prosbou o vyplnění jsme vložili do facebookových skupin jednotlivých fakult Univerzity Pardubice, facebookové skupiny Pardubice a sdíleli mezi přáteli. Správci skupin však ve většině skupin zamítli zveřejnění příspěvku s prosbou o vyplnění dotazníků a uveřejnili ho jen ve skupině Pardubice a Prváci UPCE FF 2021.

Co se týče samotného zpracování dat a testování jednotlivých hypotéz, jsme použili následující statistické metody. Pro jednotlivé proměnné jsme spočítali test nezávislosti, abychom zjistili, zda jsou na sobě jednotlivé proměnné závislé. Dále jsme pro proměnné, kde

bylo dostačující zastoupení respondentů počítali korelační koeficienty, abychom zjistili, jak je závislost mezi proměnnými silná. Pro nominální statistická data jsme počítali Cramerův koeficient. Cramerův koeficient nabývá hodnot od 0 do 1, čím blíže se hodnota koeficientu blíží k nule, tím je závislost volnější. Naopak čím blíže je hodnota koeficientu k 1, tím je závislost mezi danými proměnnými těsnější. Pro výpočet Cramerova koeficientu by mělo platit, že v tabulce teoretických četností by 80 % hodnot mělo být vyšších než 5, a žádná teoretická četnost by neměla být nižší než 2, což v rámci našeho vzorku nebylo možné vždy dodržet, poněvadž ne u všech proměnných mohlo dojít ke sloučení kategorií s nízkým zastoupením respondentů. Proto mohou být hodnoty v některých případech zkreslené. Pro ordinální statistické znaky (v našem případě frekvence užívání a vzdělání) jsme počítali Spearmanův koeficient pořadové korelace. Tento koeficient nabývá hodnot od -1 do 1. Pokud se hodnota koeficientu pohybuje kolem 0, můžeme hovořit o nezávislosti mezi proměnnými. Pokud je hodnota koeficientu záporná jedná se o nepřímou závislost, v případě kladné hodnoty mluvíme o závislosti přímé.

Jak již bylo výše zmiňováno dotazníkové šetření zodpovědělo 231 respondentů. Vzhledem k šíření dotazníku online, není možné ověřit správnost vyplněných informací, tudíž výsledky mohou být nepatrně zkreslené. V některých kategoriích bylo velmi málo respondentů, proto jsme je v rámci naší práce museli sloučit nebo vyřadit, z důvodu zkreslení výsledků. O sloučení se jednalo v případě proměnné navštěvovaného typu školy, kde jsme kategorie sloučili do nematuritního, maturitního, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělání.

3. VÝSLEDKY

Část dotazníku byla věnována demografickým faktorům, které jsou stěžejní pro tuto práci, protože zejména v nich budeme hledat souvislosti s užíváním jednotlivých psychotropních látek. Z celkového počtu 231 respondentů bylo 62,3 % žen (144), 35,9 % mužů (83) a 1,7 % (4) respondentů uvedlo jiné pohlaví. Nejvyšší dosažené vzdělání, nebo současně navštěvovaný typ školy a věk respondentů je zaznačen v Tab.1. 83 % respondentů uvedlo, že je stále studujících, 33 % pracujících, 1 % zaznačilo odpověď, že jsou v současné době na mateřské dovolené a 1 % je v současnosti nezaměstnané.²

Tab. 1: Zastoupení respondentů dle jednotlivých typů vzdělávání a věku

Věk	Nematuritní vzdělání	Maturitní vzdělání	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské vzdělání
18	0	34	1	0
19	1	15	2	6
20	0	12	4	25
21	1	4	5	27
22	2	6	4	25
23	1	3	4	7
24	4	1	3	8
25	0	3	0	9
26	4	1	2	7
Celkový součet	13	79	25	114

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Zaměřili jsme se také na rodinný stav respondentů, 52 % respondentů uvedlo, že je v současnosti ve vztahu a 48 % uvedlo že v současné době nemá vztah. Další dotazovanou informací bylo místo bydliště jednotlivých respondentů, kde jsme se chtěli zaměřit na to, zda respondent žije ve městě nebo na vesnici. 80 % dotazovaných uvedlo, že žije ve městě, z toho 92 % přímo v Pardubicích. Tab.2 interpretuje rozdělení obcí do kategorií podle počtu obyvatel a zastoupení respondentů v jednotlivých kategoriích.

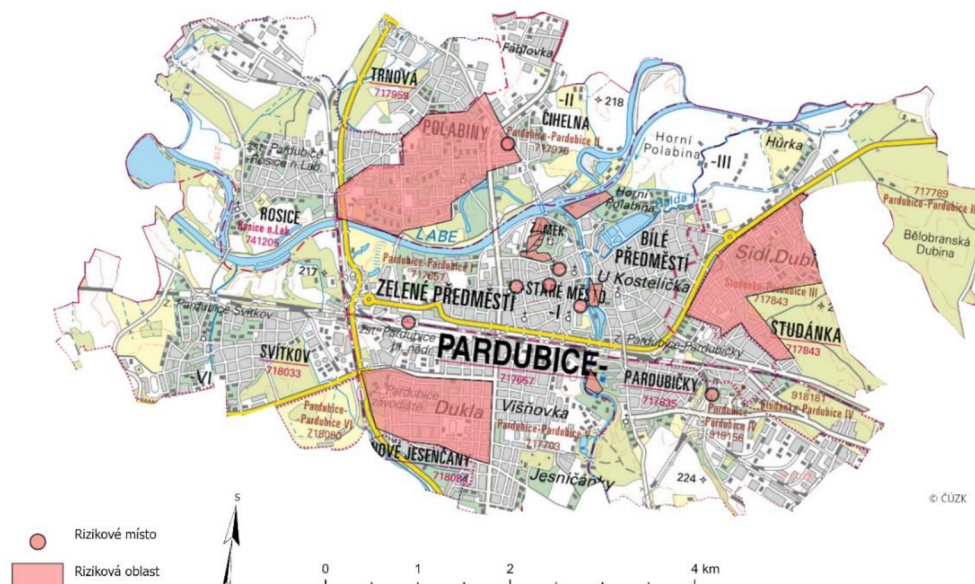
² Respondenti mohli označit více odpovědí, tudíž procentuální součet nedává smysl.

Tab. 2: Kategorizace obcí v okrese Pardubice a zastoupení respondentů v jednotlivých kategoriích

Počet obyvatel	Počet obcí	Podíl respondentů (%)
do 1 000 obyvatel	91	13,0
1 000 - 5 000 obyvatel	19	12,1
5 001 - 10 000 obyvatel	2	1,7
více než 10 000 obyvatel	1	73,2
Celkem	113	100

zdroj: ČSÚ (2021), dotazníkové šetření a vlastní zpracování (2022)

Jedna z otázek v dotazníku byla zaměřena na to, zda lidé vnímají v okolí svého bydliště rizikové místo pro užívání drog. 33 % respondentů odpovědělo, že ano, 80 % z těch, co uvedli, že vnímají rizikové místo pro užívání drog, bylo z Pardubic. Mezi nejčastějšími místy, vnímanými jako riziková, uvedli respondenti zejména hospody, bary, taneční kluby, vysokoškolské koleje, ale také městské parky, nádraží, brownfieldy a některá sídliště. Všechna uvedená místa na území města Pardubice jsou zaznačena v obr. 3. Intenzitu uváděných míst nebylo možné zaznačit, poněvadž jsme neobdrželi příliš mnoho konkrétních odpovědí.

Obr. 3: Vymezení rizikových oblastí pro užívání psychotropních látek v centru Pardubic
zdroj: ČÚŽK, dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.1 Tabákové výrobky

Mezi jednu z nejrozšířenějších psychoaktivních látek se řadí tabákové výrobky. V České republice jsou tyto látky legální od dosažení plnoletosti. Pro účely této bakalářské práce jsme se respondentů dotazovali na ve společnosti nejužívanější tabákové výrobky, a sice cigarety, elektronické cigarety, žvýkací tabák a vodní dýmku. Celkem 86 % respondentů uvedlo, že užilo nějaký druh tabákového výrobku alespoň jednou v životě. Nejčastěji uváděným důvodem, za jakým účelem lidé užívají tabákové výrobky, byly odreagování se, a to ve více jak v 50 % případů. Dalším častým důvodem bylo, že respondenti užívají tabákové výrobky pro zábavu nebo jen tak z nudy, taktéž téměř 50 %. Na otázku, kde se nejčastěji setkávají s tabákovými výrobky uvedlo 81 % dotázaných bar či hospodu, dalšími častými odpověďmi byly oslavy, koncerty a další místa s velkou koncentrací osob a zábavným programem. Překvapivou odpovědí bylo, že 36 % respondentů uvedlo, že se s tabákovými výrobky setkává ve škole a dalších 22 % uvedlo vysokoškolské koleje či internát. Zeptali jsme se také na otázku, zda tabákové výrobky ovlivňují respondenty v běžném životě, 18,7 % uvedlo že ano, nejčastěji zmiňovanými odpověďmi bylo, že je tabákové výrobky ovlivňují zejména finančně, ale také zdravotně (zadýchávání) a někteří uvedli, že pociťují závislost, že se bez tabákových výrobků cítí nervózní a ve stresu.

3.1.1 Cigarety

Ze všech respondentů, kteří uvedli, že alespoň jednou v životě užili tabákový výrobek, jich 91 % vyzkoušelo právě cigarety. Rozdíl v kouření mezi jednotlivými pohlavími byl statisticky nevýznamný (hodnota χ^2 testu = 0,26). V Tab. 3 je vyobrazen počet osob užívající cigarety v jednotlivých frekvencích dle navštěvovaného typu školy. Ani pro tuto proměnou nebyla zjištěna statisticky významná závislost (p-hodnota = 0,38).

Tab. 3: Frekvence užívání cigaret dle jednotlivých typů škol

Frekvence užívání	Nematuritní vzdělání (%)	Maturitní vzdělání (%)	Vyšší odborné vzdělání (%)	Vysokoškolské vzdělání (%)	Celkový součet (%)
denně	66,7	9,8	17,4	12,9	15,7
3-6x týdně	0,0	8,2	4,3	2,0	4,1
1-2x týdně	0,0	1,6	0,0	2,0	1,5
Několikrát do měsíce	0,0	1,6	8,7	8,9	6,1
Několikrát do roka	16,7	21,3	30,4	25,7	24,4
Pravidelně neužívá	16,7	57,4	39,1	48,5	48,2

zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Ze všech druhů tabákových výrobků, byla pouze u cigaret prokázána významná, středně silná závislost mezi proměnnými frekvence užívání a vnímání rizikového místa (χ^2 test = 0,00 a Cramerův koeficient = 0,32). Jak spolu tyto dvě proměnné souvisí je zaznačeno v Tab. 4.

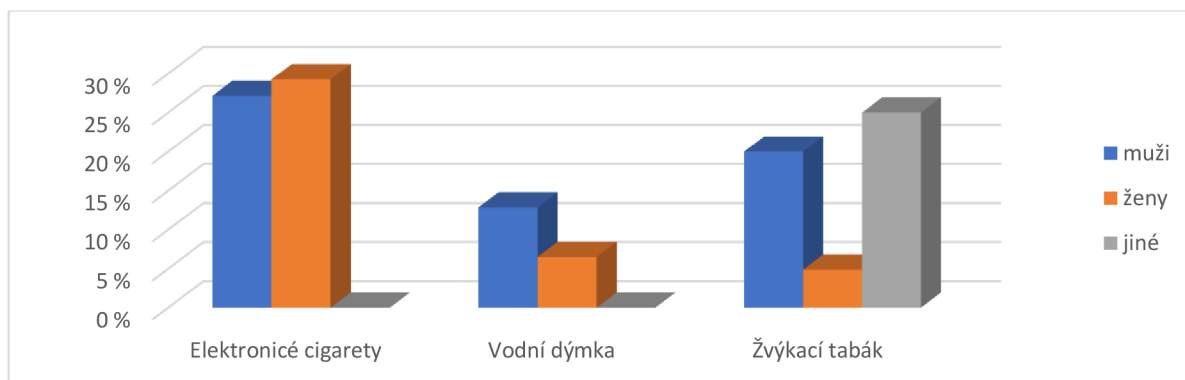
Tab. 4: Vliv vnímání rizikového místa k užívání návykových látek v okolí bydliště na frekvenci kouření cigaret znázorněna v procentech

Frekvence užívání cigaret	Vnímá respondent v okolí svého bydliště rizikové místo?	
	Ano (%)	Ne (%)
denně	26,8	9,4
3-6x týdně	4,2	3,9
1-2x týdně	0,0	2,4
Několikrát do měsíce	11,3	3,1
Několikrát do roka	14,1	30,7
Neužívám	43,7	50,4

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.1.2 Ostatní tabákové výrobky

V dotazníku jsme se dále ptali na elektronické cigarety, vodní dýmku a žvýkáci tabák. V rámci rozdílů mezi jednotlivými pohlavími bylo pozorovatelné, že muži jsou ve větší míře uživateli žvýkáciho tabáku a také častěji kouří vodní dýmku a ženy naopak kouří častěji elektronické cigarety, viz obr. 4. Avšak test nezávislosti prokázal statisticky nevýznamnou závislost těchto proměnných. (hodnota χ^2 testu přesahovala u všech typů tabákových výrobků 0,15)

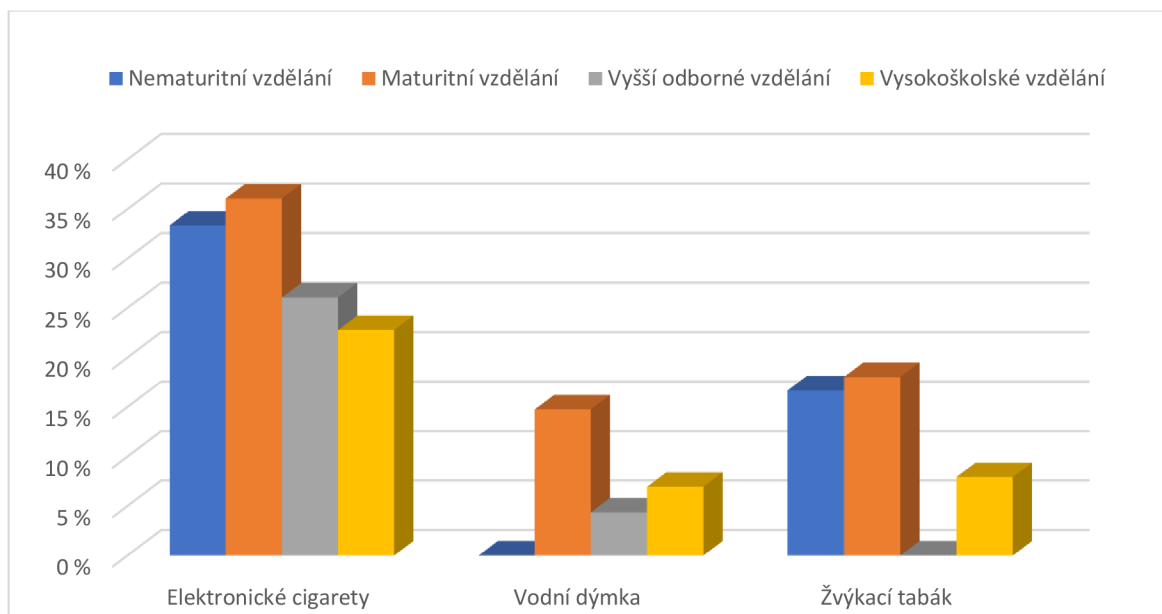
Obr.4: Procentuální zastoupení pravidelných uživatelů tabákových výrobků (alespoň 1x do měsíce) dle jednotlivých pohlaví, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

V rámci rozdílů mezi jednotlivými typy škol, jsou vidět značné odlišnosti. Je pozorovatelné, že větší podíl uživatelů tabákových výrobků souvisí s typem navštěvované školy. Respondenti s nižším vzděláním jsou častěji pravidelnými uživateli (alespoň 1x do měsíce) elektronických cigaret, žvýkáciho tabáku i vodní dýmky, viz Obr. 5. U cigaret a vodní dýmky je tato závislost statisticky nevýznamná. Naopak u elektronických cigaret a žvýkáciho tabáku p-hodnota potvrdila statistickou významnost. Jednotlivé p-hodnoty jsou zaznačeny v tab.5.

Tab.5: Hodnoty Spearmanova koeficientu pořadové korelace a p-hodnoty pro jednotlivé typy tabákových výrobků.

typ tabákového výrobku	p-hodnota	hodnota Spearmanova koeficientu
Cigarety	0,37	-0,06
Elektronické cigarety	0,04	-0,15
Vodní dýmka	0,83	0,02
Žvýkáci tabák	0,06	-0,13

Zdroj: dotazníkové šetření a vlastní zpracování (2022)

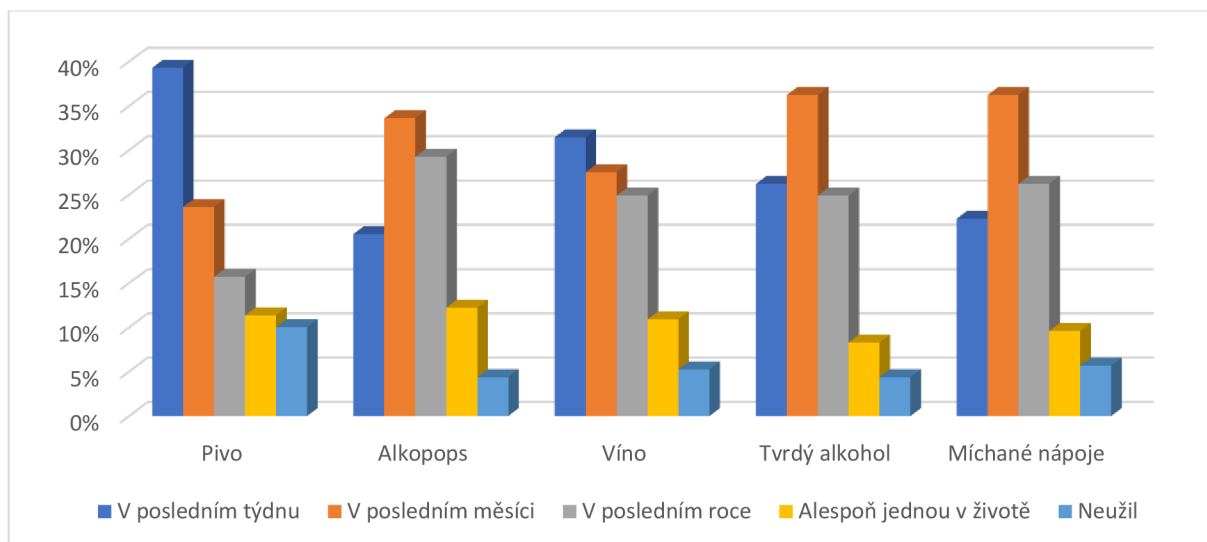

Obr. 5: Podíl uživatelů jednotlivých tabákových výrobků dle navštěvovaného typu školy
zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.2 Alkoholické nápoje

Nejrozšířenější psychoaktivní látkou v České republice je alkohol. Stejně jako u tabákových výrobků je od dosažení plnoletosti legální a ve společnosti naprosto běžně užívaný. V rámci našeho dotazníkového šetření uvedlo 99,1 % respondentů, že alespoň jednou v životě požilo alkohol. V dotazníkovém šetření jsme se zaměřili i na bližší specifikaci alkoholických nápojů. Dotazovali jsme se na frekvenci užívání piva, alkopops, vína, tvrdého alkoholu a míchaných nápojů.

Nejčastěji uváděnými důvody pro užívání alkoholu respondenti označili zábavu (81,2 %), odreagování se od problémů (74,7 %), socializaci (52,4 %) nebo uvedli požívání alkoholu z důvodu, že jim chutná (5 %). Nejčastěji uváděnými místy pro konzumaci alkoholu byly hospodské podniky/bary (91,3 %), koncerty/festivally (60,3 %). Požívání alkoholu bylo také ve velké míře zaznamenáno při zvláštních příležitostech, jako jsou například oslavy (87,3 %) nebo domácí večírky (73,8 %). Na otázku, jestli alkohol respondenty ovlivňuje v běžném životě odpovědělo 8,3 % ano. Nejčastěji zmiňovanými důvody bylo, ovlivnění jinými osobami, které jsou pod vlivem alkoholu a chovají se nevhodně, a také následná kocovina, která respondentům brání v běžném fungování následující den. 68 % respondentů uvádí, že požilo nějaký druh alkoholického nápoje v posledním týdnu.

Obr. 6: Poslední užití jednotlivých druhů alkoholických nápojů vyjádřených v procentech zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

V rámci pohlaví byly pozorovatelné rozdíly mezi jednotlivými druhy alkoholických nápojů. U piva je velice významná statistická závislost mezi pohlavím a frekvencí užívání. U vína a tvrdého alkoholu je závislost hodně nízká až zanedbatelná, poněvadž hodnota testu nezávislosti je nepatrně vyšší než 0,05. U alkopops a míchaných nápojů závislost nebyla prokázána. U alkoholických nápojů jsme spočítali také Cramerův koeficient, který nám prozradil, jak silná závislost mezi proměnnými je. U všech proměnných jsme zjistili, že závislost je středně silná, viz. Tab. 7.

Tab. 7: Hodnoty testu nezávislosti a Cramerova koeficientu pro jednotlivé druhy alkoholických nápojů

Druh nápoje	χ^2 test	Cramerův koeficient
Pivo	0	0,38
Alkopops	0,39	0,15
Víno	0,07	0,21
Tvrdý alkohol	0,07	0,21
Míchané nápoje	0,13	0,19

Zdroj: dotazníkové šetření a vlastní zpracování (2022)

Z Tab. 8 je pak patrné, že alkohol častěji užívají muži. U piva jsou rozdíly nejzajímavější, alespoň 1x týdně si pivo dá 41 % mužů a pouze 15,3 % žen. U alkopops je poměr podílu žen a mužů ve frekvenci užívání podobný. Většími uživateli vína jsou ženy, ale rozdíl není až tak výrazný jako u piva, jedná se o rozdíl čtyř procentních bodů. U tvrdého alkoholu jsou taktéž pozorovatelné

odlišnosti, 12,6 % mužů vypije alespoň jeden nápoj tvrdého alkoholu za týden, žen pouhých 6,3 %. U míchaných nápojů je rozdíl také ne příliš významný – pouhé tři procentní body.

Tab. 8: Podíl konzumentů jednotlivých alkoholických nápojů dle pohlaví

frekvence užívání	pivo (%)		alkopops (%)		víno (%)		tvrdý alkohol (%)		míchané nápoje (%)	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
denně	3,7	0,0	1,2	0,0	2,5	0,0	1,2	0,0	1,2	0,0
3-6x týdně	13,6	4,9	8,6	10,4	8,6	16,0	7,4	5,6	4,9	4,9
1-2x týdně	23,5	10,4	2,5	1,4	3,7	2,8	3,7	0,7	3,7	1,4
Několikrát do měsíce	25,9	20,1	27,2	28,5	23,5	31,9	32,1	25,7	30,9	31,9
Několikrát do roka	22,2	28,5	42,0	47,9	40,7	31,9	48,1	54,2	42,0	51,4
Pravidelně neužívá	11,1	36,1	18,5	11,8	21,0	17,4	7,4	13,9	17,3	10,4

zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Závislost frekvence užívání alkoholických nápojů a navštěvovaném typu školy, je statisticky zanedbatelná u všech druhů alkoholických nápojů (p-hodnota u všech druhů alkoholických nápojů je vyšší než 0,05). Zda má na respondenta vliv vnímání rizikového místa v okolí bydliště s ohledem na frekvenci užívání alkoholu, jsme taktéž ověřili testem nezávislosti. Pouze u piva byla zjištěna významná statistická závislost (χ^2 test = 0,03). Cramerův koeficient prokázal středně silnou závislost (0,25).

Tab. 9. Vliv rizikového místa na frekvenci užívání piva znázorněna v procentech

Frekvence užívání piva	Vnímá respondent v okolí svého bydliště rizikové místo pro užívání návykových látek?	
	Ano (%)	Ne (%)
denně	2,6	0,7
3-6x týdně	5,2	9,2
1-2x týdně	11,7	17,1
Několikrát do měsíce	33,8	17,1
Několikrát do roka	18,2	29,6
Neužívám	28,6	26,3

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.3 Konopné látky

Nejrozšířenější nelegální psychoaktivní látkou v České republice je konopí, nejčastěji užívané ve formě kouření marihuany. V rámci této práce jsme se dotazovali respondentů právě na kouření marihuany a hašiše. 62,3 % respondentů uvedlo, že alespoň jednou v životě užilo konopnou látku a 59 % z nich uvedlo, že si ji zvládne obstarat velmi snadno. Nejčastěji uváděnými důvody, proč respondent danou látku užívá, bylo za účelem zábavy (51,4 %), odreagování se (47,9 %), socializace (36,6 %) nebo protože chtěli vyzkoušet jaké to je (10,5 %). Když jsme se zaměřili na prostor, kde se konopné látky nejčastěji užívají, dozvěděli jsme se, že respondenti užívají konopné látky spíše na soukromých akcích než ve veřejných prostorách. 47,2 % dotazovaných uvedlo, že užívá konopné látky na domácích večírcích a 44,4 % se nejčastěji setkává s konopnými látkami na oslavách. Ovšem i v barech a hospodách se konopné látky hojně užívají, 43,1 % respondentů označilo právě prostředí barů a hospod a veřejné akce, jako jsou koncerty a festivaly (42,4 %). Oproti alkoholu a tabákovým výrobkům také klesla míra užívání konopných látek na školních pozemcích. 13,2 % respondentů označilo, že se s konopnými látkami setkává přímo ve škole a 13,9 % označilo vysokoškolské koleje či internát. Zjistili jsme také, že respondenty konopné látky ovlivňují méně, než tabákové výrobky a pouze 9,7 % uvádí, že je nějakým způsobem v životě ovlivňují. Odpovědi, jak konopné látky respondenty ovlivňují, se často opakovaly. Jednalo se o pozitivní faktor ovlivnění, a sice že konopné látky jim pomáhají eliminovat problémy špatného spánku, podvýživu, a že intenzivněji vnímají svět kolem sebe a pak také negativní faktory – špatné psychické stavy, únava, vyšší míra prokrastinace a pocit závislosti.

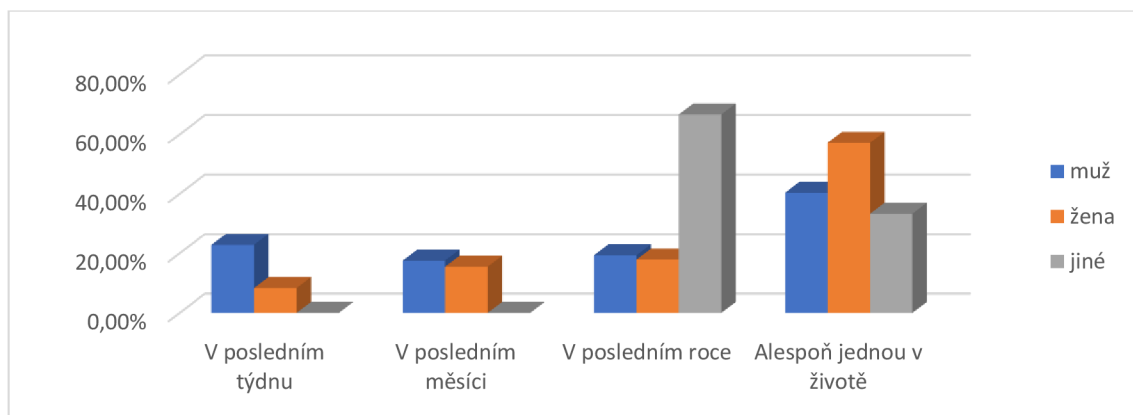
V rámci průzkumu závislostí mezi jednotlivými demografickými faktory a užitím konopné látky nebyla u většiny proměnných zjištěna statisticky významná závislost. Počítání závislostí mezi frekvencí užívání a demografickými faktory nebylo u některých proměnných relevantní, poněvadž bylo nízké zastoupení respondentů v jednotlivých kategoriích. Vypočítali jsme ji pouze pro proměnnou pohlaví. Kde jsme zjistili že existuje slabá závislost mezi danými proměnnými (χ^2 test = 0,05 a Cramerův koeficient = 0,27) Při vypočítání Spearmanova korelačního koeficientu pro proměnné typu vzdělání a frekvence užívání byla zjištěna nepřímá závislost (- 0,275) ověřena p-hodnotou (0,00).

Jak lze ale vyčíst z Tab. 10, většina respondentů užívá marihuanu pouze příležitostně několikrát do roka nebo ji pravidelně vůbec neužívá. Když se podíváme do obr. 7, kde jsou zaznamenány odpovědi na otázku, kdy naposledy respondent kouřil marihuanu, uvidíme rozmanitější výsledky a povšimneme si, že i konopné látky častěji užívají muži.

Tab. 10: Frekvence užívání marihuany mezi jednotlivými pohlavími vyjádřená v procentech

Frekvence užívání	pohlaví		
	Muž (%)	Žena (%)	Jiné (%)
denně	10,5	2,4	0,0
3-6x týdně	3,5	0,0	0,0
1-2x týdně	3,5	4,8	0,0
Několikrát do měsíce	12,3	8,3	0,0
Několikrát do roka	28,1	31,0	66,7
Pravidelně neužívá	42,1	53,6	33,3

zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

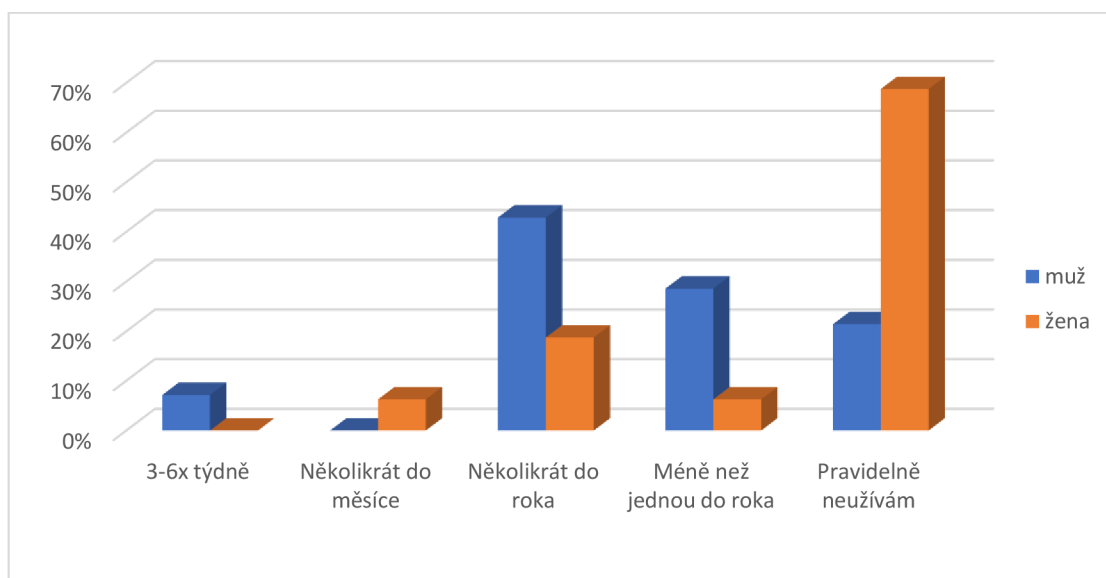
Obr. 7: Pohlavní diference v posledním zaznamenaném užití marihuany vyjádřená v procentech

zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.4 Halucinogenní látky

Další kategorií psychoaktivních látek, na kterou jsme se v rámci této práce zaměřili, jsou halucinogenní drogy. Nejčastěji užívanými halucinogeny jsou LSD a halucinogenní houby. Z 231 respondentů 31 (13,4 %) uvedlo, že alespoň jednou v životě užilo halucinogenní látku a z nich více jak 50 % je schopných obstarat si látku snadno. Z obr. 8 je pozorovatelné, že halucinogenní látky jsou látky užívané spíše příležitostně a nepravidelně a také, že častěji je užívají muži. Výpočet korelačních koeficientů u jednotlivých demografických proměnných je zde nerelevantní a statisticky nevýznamný z důvodu nízkého počtu respondentů a nízkého zastoupení odpovědí

v jednotlivých kategoriích proměnných. V rámci vnímání rizikového místa a jeho vlivu na zkušenosti s halucinogenními látkami bylo zjištěno, že mezi těmi to proměnnými existuje statisticky významná závislost (χ^2 test= 0,0), jedná se však pouze o slabou závislost (Cramerův koeficient = 0,17). 54,8 % respondentů, kteří někdy v životě užívali halucinogenní látky, vnímá ve svém okolí rizikové místo pro užívání návykových látek. Ze všech respondentů, kteří vnímají rizikové místo ve svém okolí, jich 22 % vyzkoušelo halucinogenní drogu.

Obr. 8: Frekvence užívání halucinogenních látek mezi jednotlivými pohlavími, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

V rámci geografických faktorů jsme se zaměřili na to, kde se respondenti nejčastěji setkávají s halucinogenními látkami. Zjistili jsme, že 39 % respondentů užívá halucinogeny doma (o samotě nebo v rámci večírků), 35 % na koncertech či festivalech, 30 % v barech/hospodách, 26 % v přírodě (např. park, les, u vody) a 13 % na vysokoškolských kolejích či středoškolských internátech. Na otázku, za jakým účelem užívají halucinogenní látky uvedlo 71 % respondentů, že látky užívají za účelem pobavení se, 16 % uvedlo, že užilo halucinogeny k pochopení sám sebe nebo za účelem poznání přírody a okolního světa. 19,5 % z respondentů, kteří alespoň jednou v životě užívali halucinogenní látku, uvedlo, že je tyto látky ovlivňují v běžném životě.

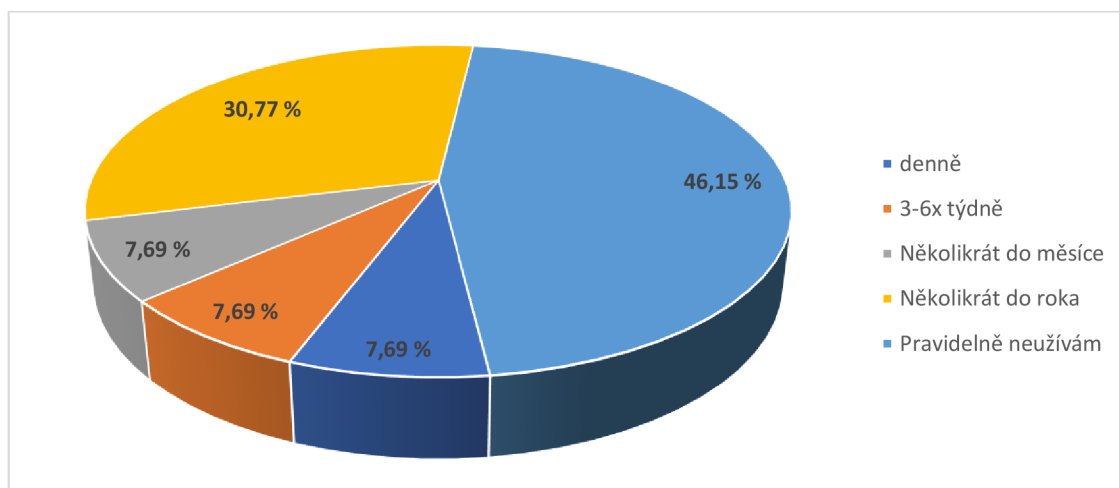
Na otázku, jak je ovlivňují, jsme dostali dvě odpovědi a oba respondenti uvedli, že je halucinogeny ovlivňují pozitivně. Dovolíme si zde citovat jejich odpovědi:

„Po užití a odeznění účinků obvykle nastává pozitivnější náhled na svět. Člověk má možnost si pod vlivem uvědomit na čem záleží a na čem ne, a poté to reflektovat v běžném životě.“

„Velice pozitivně. Cítím větší propojení s živou přírodou. Vyřešil jsem si několik životních traumat a víc se soustředím na přítomný okamžik.“

3.5 Pervitin

V rámci dotazníkového šetření jsme zjistili, že pervitin není mezi mladou populací na Pardubicku příliš často užíván. Pouze 5,6 % respondentů uvedlo, že někdy v životě užilo pervitin, jak často respondenti pervitin užívají je zaznačeno v obr. 9. Rozdíly mezi jednotlivými demografickými faktory nejsou příliš patrné. Pohlavní diference zaznamenala nepatrně větší užívání pervitinu mezi muži (58,3 % muži a 41,7 % ženy). Nejvíce uživatelů pervitinu bylo zaznamenáno na školách s nematuritními obory, avšak závislost těchto proměnných není statisticky významná (p-hodnota = 0,91). V rámci ekonomické aktivity byl počet uživatelů pervitinu poměrně vyvážený, studentů bylo z celkového počtu uživatelů 50 %, pracujících 40 % a zbylých 10 % uvedlo, že jsou studujícími a pracujícími zároveň.

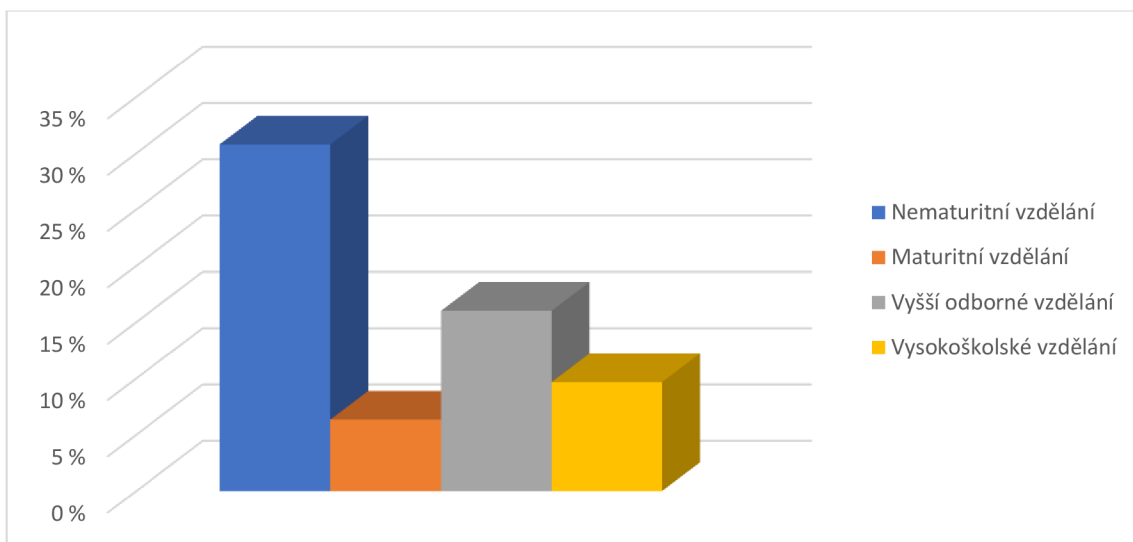
Obr. 9: Frekvence užívání pervitinů v procentech, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Nejčastěji uváděná místa pro užívání pervitinu jsou koncerty/festivaly a hospody/bary, a to pravděpodobně souvisí s tím, že 70 % uživatelů uvedlo, že užívají pervitin pro zábavu. Dalšími místy, která byla uvedena jsou oslavy, škola a domov. Respondenti, kteří uvedli, že pervitin užívají doma, uvedli také jako důvod užívání závislost na dané látce a látku užívají několikrát do týdne. Školu, jako místo, kde se často setkávají s pervitinem, označili celkem 4 respondenti, z toho dva jsou stále studenti odborného učiliště a střední školy. Zbývají dva jsou pracující muži ve věku 26 let, jeden z nich se taktéž vyučil na odborném učilišti a druhý navštěvoval vysokou školu.

Zaznamenali jsme však slabou závislost mezi vnímáním rizikového místa pro užívání návykových látek v okolí bydliště a zkušenostmi s pervitinem (χ^2 test = 0,03 a Cramerův koeficient = 0,15). Celkem 61,5 % respondentů, kteří někdy v životě vyzkoušeli pervitin zároveň vnímá v okolí svého bydliště rizikové místo s vysokou koncentrací užívání návykových látek.

3.6 Kokain

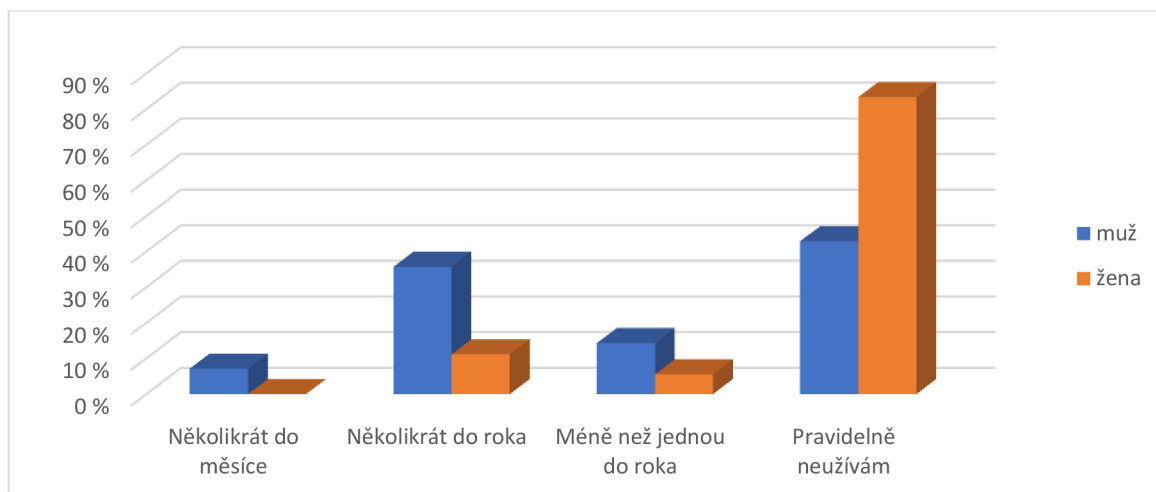
Kokain, taktéž patří mezi psychotropní látky, které jsou užívané spíše příležitostně. Z 231 respondentů uvedlo 24 (10,4 %), že někdy v životě užilo kokain, z toho 71 % ho užívá méně než 1x za rok. Nejvíce rozšířený je kokain mezi studenty nematuritních oborů, viz obr. 10, nejedná se však o významnou závislost těchto proměnných (p -hodnota = 0,91). Významná závislost byla prokázána pouze u proměnné pohlaví, tato závislost byla však pouze slabá (χ^2 test = 0,02, Cramerův koeficient = 0,19). 62 % z těch, co uvedli že někdy v životě vyzkoušeli kokain jsou muži. Nejčastěji uváděným místem, kde se kokain užívá byly bary/hospody (58,3 %), domácí večírky (54,2 %), anebo v prostředí koncertů a festivalů (45,8 %). Téměř jednoznačná odpověď byla, za jakým účelem kokain jedinci užívají. 87,5 % respondentů uvedlo za účelem zábavy, dalších 33,3 % za účelem socializace.

Obr. 10: Podíl uživatelů kokainu dle jednotlivých typů škol v procentech, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.7 Extáze

Extáze a různé jiné formy metamfetaminů se považují za taneční drogy. Svými účinky se pohybují na hranici mezi stimulanty a halucinogeny. (Kalina a kol., 2003). V rámci naší práce uvedlo 14,3 % respondentů, že někdy v životě užilo extázi. Není překvapující, že nejčastěji uváděným místem, kde se respondenti setkávají s extází je prostředí koncertů a festivalů (66,7 %). Dalšími uváděnými místy jsou bary (45,5 %) a domácí večírky (39,5 %). Ani účel užívání látky není překvapující, 82 % uvedlo, že užívají extázi za účelem pobavení se, 39 % za účelem odreagování se a 33 % za účelem socializace. 18 % respondentů také uvedlo, že neví, proč danou látku užívá, zřejmě pouze z nudy. Extáze obdobně jako kokain, pervitin, či halucinogenní látky patří k látkám, které se užívají spíše příležitostně, několikrát do roka, viz. Obr. 11. Z grafu vyplývá, že i u této látky jsou častějšími uživateli muži oproti ženám. Zda je závislost mezi proměnnými pohlaví a frekvencí užívání statisticky významná, nebylo relevantní počítat, z důvodu nízkého zastoupení respondentů v jednotlivých kategoriích. Nejvíce uživatelů extáze navštěvuje nebo navštěvovalo nematuritní vzdělávací obory (46,2 %).

Obr. 11: Frekvence užívání extáze v rámci jednotlivých pohlaví, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.8 Psychotropní léky

Poslední zkoumanou látkou v naší práci jsou psychotropní léky, mezi které řadíme antidepresiva, steroidy a další léky na lékařský předpis, které ovlivňují lidskou psychiku. Celkem 22,5 % respondentů přiznalo, že někdy v životě užilo nějaký psychotropní lék, z toho 55,6 % uvedlo, že je užívají/užívali z důvodu diagnostikované nemoci. 64 % dotazovaných vyplnilo, že užívali psychotropní léky po předepsání lékaře a dle jeho pokynů. Zbýlých 36 % léky zneužívá hlavně za účelem zábavy, nebo za účelem zlepšení se ve sportovních disciplínách. V Tab. 11 a v Tab. 12 jsou zaznačeny procentuální podíly uživatelů psychotropních léků v rámci rozdílu pohlaví a typu navštěvované školy. Je pozorovatelné, že nejvíce uživatelů psychotropních léků je na vysokých a vyšších odborných školách, a že oproti jiným sledovaným látkám jsou zde nepatrně většími uživateli ženy, avšak závislost mezi danými proměnnými, není statisticky významná (χ^2 test = 0,4 pro proměnnou pohlaví, p-hodnota pro proměnnou typ školy = 0,47).

Tab. 11: Podíl uživatelů psychotropních léků v rámci jednotlivých typu vzdělání v procentech

Typ školy	Ne (%)	Ano (%)
Nematuritní vzdělání	84,6	15,4
Matrutiní vzdělání	87,3	12,7
Vyšší odborné vzdělání	72,0	28,0
Vysokoškolské vzdělání	71,1	28,9
Celkový součet (%)	77,5	22,5

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Tab. 12: Pohlavní diference uživatelů psychotropních léků v procentech

Pohlaví	Ne (%)	Ano (%)
muž	78,3	21,7
žena	77,8	22,2
jiné	50,0	50,0

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

3.9 Shrnutí výsledků

Na základě výše zpracovaných dat, jsme schopni potvrdit, či vyvrátit hypotézy, stanovené v metodice práce.

H1: Lidé s nižším vzděláním mají větší zkušenosti s psychotropními látkami.

Bylo zjištěno, že toto tvrzení platí u některých látek, avšak statistická data nejsou plně relevantní, jak již bylo výše zmiňováno, poněvadž do kategorií nematuritního nebo vyššího odborného vzdělání spadá velmi málo respondentů (5,6 % a 10,8 %).

Pro potvrzení či vyvrácení této hypotézy jsme spočítali χ^2 test, p-hodnotu následně Cramerův a Spearmanův korelační koeficient. Pro nelegální psychotropní látky jsme počítali Cramerův koeficient, zaměřili jsme se na to, zda míra vzdělání souvisí s tím, zda psychotropní látku v životě alespoň jednou okusili, výsledky jsou zaznačeny v Tab.13. Z tabulky vyplývá, že určitá míra závislosti existuje u všech nelegálních látek kromě konopí. Jak jsme se již výše dočetli, největšími uživateli psychotropních látek jsou studenti nebo absolventi nematuritních oborů, vyjma psychotropních léků. Psychotropní léky jsou nejvíce rozšířené mezi studenty vysokých škol. U látek, kde bylo vyšší zastoupení respondentů (tzn. legálních a konopných látek), kteří danou drogu užili jsme vypočítali Spearmanův korelační koeficient pro proměnné typ školy a frekvence užívání. Avšak zjistili jsme, že většina látek nemá statisticky významnou korelaci s frekvencí užívání. Výsledky a hodnoty tohoto koeficientu a p-hodnoty poukazují na skutečnost, že u kouření marihuany, elektronických cigaret a u užívání žvýkacího tabáku existuje korelace, avšak slabá, viz Tab.14. Všechny hodnoty vypočteného korelačního koeficientu jsou záporné, tudíž ano, u konopných látek (kouření marihuany), elektronických cigaret a žvýkacího tabáku můžeme tvrdit, že lidé s nižším vzděláním užívají dané látky častěji.

Tab. 13: Hodnoty χ^2 testu a Cramerova korelačního koeficientu, pro prokázání závislosti mezi frekvencí užívání a typu školy, pro nelegální psychotropní látky

Psychotropní látka	χ^2 test	hodnota Cramerova koeficientu
Konopné látky	0,66	0,09
Halucinogenní látky	0,02	0,20
Pervitin	0,00	0,36
Kokain	0,04	0,19
Extáze	0,00	0,25
Psychotropní léky	0,05	0,18

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

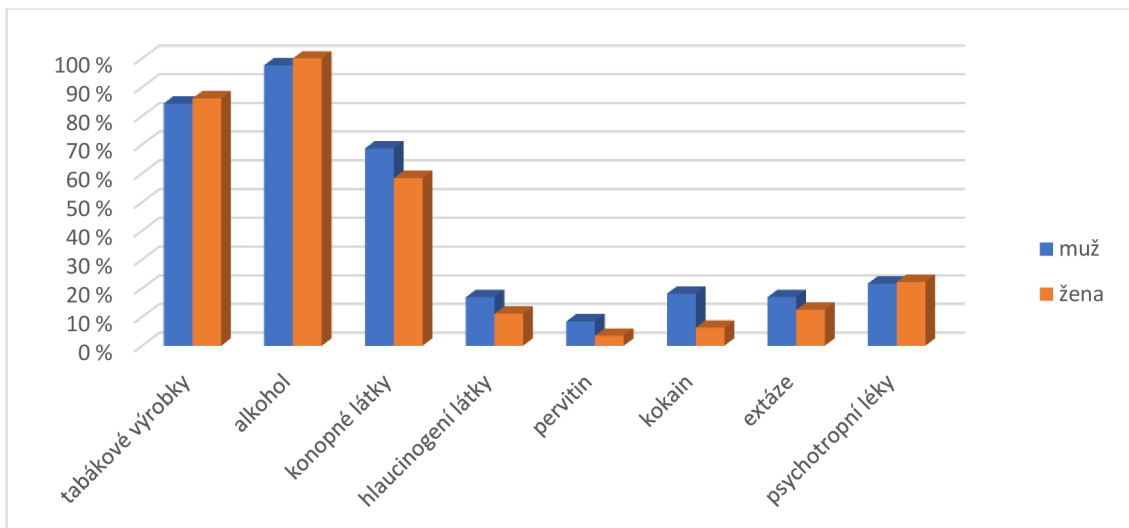
Tab. 14: Hodnoty Spearmanova koeficientu a p-hodnoty, pro prokázání závislosti mezi frekvencí užívání a typu školy, pro legální a konopné látky

Psychotropní látka	p-hodnota	Spearmanův koeficient
Cigarety	0,36	-0,06
Elektronické cigarety	0,04	-0,14
Vodní dýmka	0,93	0,05
Žvýkáci tabák	0,07	-0,13
Pivo	0,59	-0,04
Alkopops	0,91	0,00
Víno	0,69	0,02
Tvrký alkohol	0,53	-0,04
Michané nápoje	0,64	0,03
Marihuana	0,00	-0,27

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

H2: Psychotropní látky užívají ve vyšší míře muži.

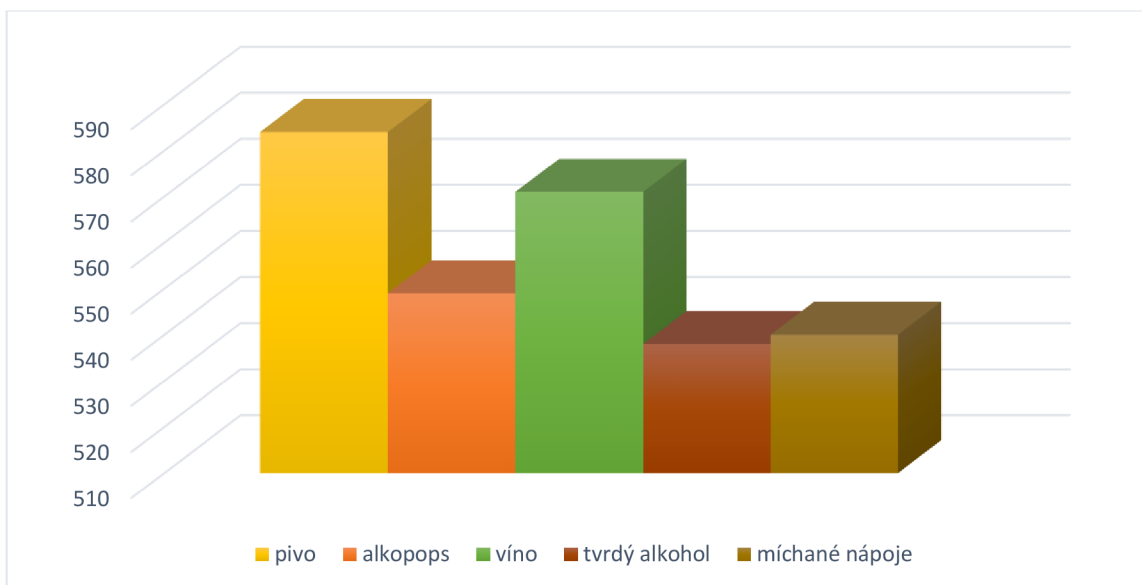
Na základě vypočtení Cramerova koeficientu pro jednotlivé látky jsme zjistili, že závislost mezi proměnnou pohlaví a zda někdy v životě užili danou látku je u většiny drog statisticky nevýznamná. Pouze u pervitinu a kokainu existuje statisticky významná závislost, avšak pouze slabá. Při procentuálním vyjádření respondentů, kteří užili jednotlivé návykové látky bylo pozorovatelné, že jsou v nepatrném množství většími uživateli muži, mimo alkoholické nápoje a psychotropní léky, viz Obr. 12. Kategorii jiné pohlaví jsme pro účely tohoto grafu odebrali, poněvadž zastoupení respondentů v této kategorii je velmi nízké.

Obr. 12 Procentuální zastoupení respondentů užívacích jednotlivé psychotropní látky dle pohlaví
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

H3: Nejrozšířenější legální drogou mezi mladými dospělými je alkohol, a to zejména pivo, a nejrozšířenější nelegální látkou je konopí.

Tato hypotéza je pravdivá, nejvíce respondentů uvedlo, že někdy v životě užilo alkoholický nápoj (99,1 %) a mezi nelegálními drogami jednoznačně zvítězilo konopí. 62,3 % respondentů uvedlo, že užilo někdy v životě konopnou látku. To, že je pivo nejpoblárnějším alkoholickým nápojem jsme otestovali tak, že jsme slovní odpovědi proměnné „frekvence užívání“ očíslovali (pravidelně neužívám=1 - denně=6) u všech typů alkoholických nápojů a následně sečetli skóre. Nápoj s nejvyšším dosaženým skóre, se dá považovat za nepoblárnější. Dosažené skóre jednotlivých alkoholických nápojů je zaznamenáno v obr. 13.

Obr. 13: Bodové skóre jednotlivých alkoholických nápojů, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

H4: Respondenti, kteří vnímají v místě svého bydliště riziková místa pro užívání návykových látek s nimi mají větší zkušenosti.

Celkem 33 % respondentů uvedlo, že vnímá rizikové místo v okolí svého bydliště. Zda tato skutečnost souvisí s mírou a frekvencí užívání, jsme otestovali korelačními koeficienty, které jsou zaznačeny v Tab. 15 a Tab. 16. 100 % respondentů, kteří vnímají v okolí svého bydliště rizikové místo pro užívání návykových látek, uvedlo že někdy v životě vyzkoušelo alkohol, u tabákových výrobků to bylo 92,2 % a u konopných látek 68,8 %. U halucinogenních látek, extáze a psychotropních látek se procentuální podíl pohyboval kolem 20 – 30 %, nejnižší procentuální podíl byl mezi uživateli pervitinu a kokainu (kolem 10 %), avšak uživatelů těchto látek je nejméně z celkového počtu respondentů, viz Tab. 16.

Tab. 15: Hodnota Cramerova koeficientu a χ^2 testu, určujícího závislost mezi tím, zda respondent užil někdy v životě danou psychotropní látku a zda v okolí svého bydliště vnímá rizikové místo pro užívání návykových látek

Psychotropní látka	χ^2 test	hodnota Cramerova koeficientu
Tabákové výrobky	0,17	0,17
Alkoholické nápoje	0,31	0,07
Konopné látky	0,15	0,09
Halucinogenní látky	0,00	0,18
Pervitin	0,03	0,15
Kokain	0,65	0,03
Extáze	0,16	0,16
Psychotropní léky	0,12	0,12

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Tab. 16: Podíl respondentů, kteří uvedli že v okolí svého bydliště vnímají rizikové místo pro užívání návykových látek a zároveň okusili jednotlivé látky.

Psychotropní látka	Podíl respondentů (%)
Tabákové výrobky	92,2
Alkoholické nápoje	100,0
Konopné látky	68,3
Halucinogenní látky	22,1
Pervitin	10,4
Kokain	11,7
Extáze	22,1
Psychotropní léky	29,9

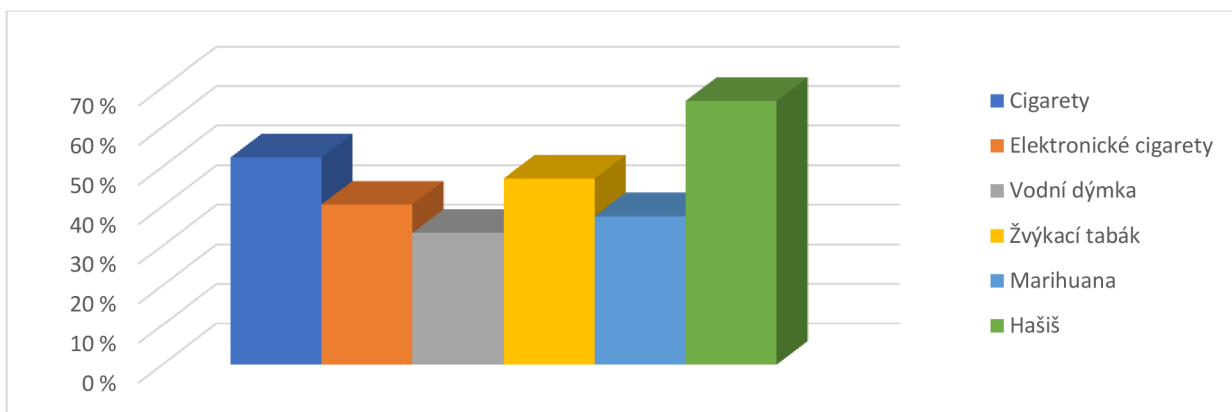
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Tab. 17: Hodnota Cramerova koeficientu a χ^2 testu, určujícího závislost mezi frekvencí užívání daných psychotropních látek a zda v okolí svého bydliště vnímá rizikové místo pro užívání návykových látek

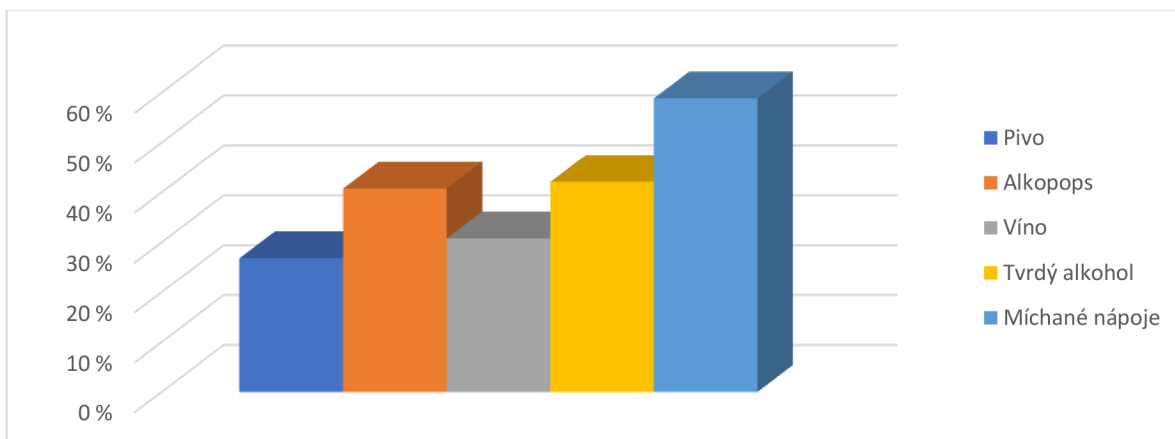
Psychotropní látka	hodnota Cramerova koeficientu	χ^2 test
Tabákové výrobky		
Cigarety	0,32	0,00
Elektronické cigarety	0,10	0,85
Vodní dýmka	0,14	0,60
Žvýkací tabák	0,17	0,34
Alkoholické nápoje		
Pivo	0,25	0,03
Alkopops	0,12	0,73
Víno	0,08	0,93
Tvrký alkohol	0,11	0,74
Míchané nápoje	0,17	0,24
Konopné látky		
Marihuana	0,11	0,89
Hašiš	0,14	0,39

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Z tabulek vyplývá, že z nelegálních látek je závislost prokázána pouze u pervitinu a halucinogenních látek. U alkoholických nápojů je pouze u piva potvrzena závislost mezi frekvencí jeho užívání a vnímáním rizikového místa. Tato závislost je ještě statisticky významná a středně silná u kouření cigaret. Lidí vnímající rizikové místo v okolí svého bydliště kouří cigarety častěji, totéž platí i o konzumaci piva. V obr. 14 a obr. 15 je zaznačeno procentuální zastoupení respondentů, kteří uvedli že vnímají v okolí svého bydliště rizikové místě a zároveň užívají jednotlivé látky alespoň 1x do týdne. Frekvence alespoň 1x do týdne byla vybrána z důvodu, že vyznačuje respondenty, kteří dané látky užívají opravdu často. Z čehož vyplývá, že ne u všech látek hypotéza platí. Z návykových látek určených ke kouření hypotéza platí pro hašiš a cigarety, kde podíl respondentů, kteří látku užívají aspoň 1x do týdne a zároveň vnímají v okolí svého bydliště, převyšuje 50 %. V případě alkoholických nápojů hypotéza platí pouze pro míchané nápoje. U ostatních látek nebylo možné zkoumat, zda výskyt rizikového místa souvisí s frekvencí užívání, poněvadž respondenti, zbylé nelegální látky užívají spíše příležitostně.

Obr.14: Procentuální zastoupení respondentů vnímajících v okolí svého bydliště rizikové místo a zároveň užívajících jednotlivé látky alespoň 1x do týdne, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

Obr. 15: Procentuální zastoupení respondentů vnímajících v okolí svého bydliště rizikové místo a zároveň užívajících jednotlivé alkoholické nápoje alespoň 1x do týdne, zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování (2022)

4. DISKUZE

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že psychotropní látky jsou mezi mladými dospělými na Pardubicku velmi rozšířené, zejména tedy legální a konopné návykové látky. Tuto skutečnost zmiňuje i Výroční zpráva o stavu ve věcech drog z roku 2019, kde jsme se dočetli, že adolescenti i dospělí mají nejčastější zkušenosti s tabákovými výrobky, alkoholem a konopnými látkami. Zjistili jsme, že u některých látek souvisí zkušenosti s jejím užíváním s navštěvovaným nebo absolvovaným typem školy. U kouření marihuany, elektronických cigaret a užívání žvýkacího tabáku bylo prokázáno, že je častěji užívají respondenti studující nematuritní obory. Také zkušenost s užitím nelegálních látek, zejména s extází a pervitinem mají spíše žáci nematuritních oborů, což také koresponduje se studií ESPAD z roku 2019, kde Mravčík a kol., (2020) podotýká, že významné rozdíly byly sledovány mezi studenty jednotlivých typů škol – zkušenosti s konopnými látkami i se všemi sledovanými nekonopnými drogami byly nejnižší mezi studenty gymnázií, a naopak nejvyšší mezi studenty odborných učilišť.

Co se týče pohlavní difference mezi uživateli psychotropních látek, jednotlivé studie uvádějí, že ve značné míře jsou většími uživateli návykových látek muži. Huges a kol. (1997) v svém článku poukazují na to, že více mužů užilo cigarety za poslední měsíc a také, že je užívají ve větším množství za den (více než jedna krabička denně). V našich výsledcích nebyly zaznamenány značné rozdíly mezi pohlavím v užíváním jednotlivých tabákových výrobků. Podíl mužů a žen v kouření cigaret je vyvážený, lehce pozorovatelný rozdíl je u elektronických cigaret, které ve větší míře užívají ženy, naopak žvýkací tabák a vodní dýmku častěji užívají muži.

Baumann a kol (2007) uvádí, že jak u tabákových, tak alkoholických nápojů jsou většími uživateli muži. V našem šetření nebyly pozorovatelné rozdíly se zkušenosti s alkoholem mezi jednotlivými pohlavími, což zmiňuje i Maheswaran a kol. (2018). Píše, že nejsou zaznamenány rozdíly mezi zkušenostmi s alkoholem a s chronickými stavy jím způsobenými mezi jednotlivými pohlavími. Studie ESPAD z 2011 zjistila, že zatímco mezi chlapci je dlouhodobě patrná výrazná dominance konzumace piva, u dívek je konzumace jednotlivých druhů alkoholických nápojů více vyrovnaná (Chomynová a kol.,2011). To souhlasí i s našimi výsledky, kde byly u jednotlivých druhů alkoholických nápojů pozorovatelné rozdíly mezi pohlavím. Většími konzumenty piva a

tvrdého alkoholu byli ve značné míře muži, vína naopak ženy, u alkopops a míchaných nápojů byl podíl mužů a žen vyrovnaný.

Huges a kol. (1997) ve své studii také prezentují, že i u konopných a jiných nelegálních látek jsou ve větší míře uživateli muži. Toto tvrzení uvádějí i jiné studie například Mravčík a kol. (2019), která ale upozorňuje na výjimku v užívání psychotropních léků, které častěji užívají ženy. Tato skutečnost je pozorovatelná i v našem šetření, kde je zaznamenáno větší procentuální zastoupení žen v užívání psychofarmak, avšak závislost nebyla statisticky významná. Mravčík a kol. (2019) ve své studii také zmiňuje, že užívání psychofarmak ženami ve větší míře je pozorovatelné v České republice, ostatní evropské studie nepozorovaly odlišnosti mezi pohlavím a užíváním psychotropních léků, např. Leslie a kol. (2011) uvádí ve svém článku, že v USA je mezi dětmi v ústavní péči pozorovatelný rozdíl mezi pohlavím a mírou užívání psychofarmak a užívají je především chlapi.

Ve studii ESPAD v roce 2011 bylo sledováno, který druh alkoholického nápoje studenti ve věku 16 let v České republice preferují. Celkem 56,4 % studentů uvedlo konzumaci piva, 30,1 % konzumovalo destiláty, 22,6 % víno a 21,9 % alkopops. Konzumace destilátů je mezi studenty častější než konzumace vína. Tvrdí, že to patrně souvisí s tím, že jsou destiláty často konzumovány také v kombinaci s pivem. I naše výsledky ukázaly, že nepopulárnějším nápojem mezi mladými dospělými je pivo, na druhém místě se umístilo víno a následně alkopops. Avšak pro zjištění oblíbenosti nápojů, byly v tomto případě použity jiné statistické metody. V tvrzení, že jsou mezi studenty více rozšířené destiláty než mezi pracujícími, se naše výsledky rozporují. V rámci našeho šetření nebyl zjištěn významný rozdíl mezi studenty a pracujícími v konzumaci alkoholických nápojů.

Naše výsledky poukazují na to, že lidé vnímají v místě svého bydliště riziková místa pro užívání návykových látek. Nejčastěji uváděnými místy byly bary v centru města Pardubic, vysokoškolské koleje a také parky. Cadigan a kol. (2018) ve své studii podotýká, že mezi vysokoškolskými studenty se ve značné míře konzumuje alkohol. Weitzman a kol. (2003) tvrdí, že v oblasti univerzit je také poměrně vysoká hustota prodejen alkoholu či zábavních podniků. Také zmiňuje, že návštěvnost večírků v kampusu univerzit se s postupem školních let snižovala, oproti tomu se návštěvnost mimoškolních barů zvýšila, ale klesala míra konzumace alkoholu. Což by mohlo korespondovat i s našimi výsledky, několik respondentů uvedlo, že oblast v okolí univerzity a vysokoškolské koleje vnímá jako rizikové místo pro užívání drog, avšak nebyly

zmiňovány konkrétní zábavní podniky. Spousta vysokoškolských studentů naopak uvedla konkrétní hospody a bary v centru města.

Naše výsledky všeobecně ukázaly, že mladí dospělí užívají nelegální látky spíše příležitostně a nepravidelně. Newcomb (1997) však upozorňuje na skutečnost, že po první zkušenosti s psychoaktivní drogou často dochází nejen k rozšíření zkušeností s více návykovými látkami, ale také ke zvyšování frekvence užívání a zvyšování objemu užití látky.

5. ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo analyzovat souvislosti mezi mírou užívání psychotropních látek mladými dospělými v okrese Pardubice. V rámci práce jsme provedli rešerši literatury, na jejíž základě jsme si stanovili hypotézy.

Na základě studia odborné literatury jsme zjistili, že legální návykové látky jsou ve společnosti hojně rozšířeny, a že se k nim jedinci dostávají často ve velmi brzkém věku. Zjistili jsme také, že míra užívání návykových látek značně souvisí s demografickými faktory. Dozvěděli jsme se, že koncentrace zábavních podniků a míst, kde je možné si psychotropní látky obstarat je nejčastěji v blízkosti městských center, případně univerzit. V oblasti univerzit je totiž velká škála mladých lidí, kteří jsou ke konzumaci návykových látek náchylnější.

Samotný výzkum byl realizován na základě dat získaných z dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření probíhalo pouze online, tudíž nelze ověřit, zda jedinci, kteří odpovídali, spadají do cílené skupiny. Dotazníkové šetření zodpovědělo velmi malé množství respondentů, a drtivá většina z nich uvedla jako místo svého pobytu město Pardubice, z tohoto důvodu nebylo možné naplnit všechny plánované cíle práce. Tyto dvě skutečnosti považujeme za největší úskalí této práce. Na základě informací získaných z dotazníkového šetření bylo možné vyhodnotit předem stanovené hypotézy.

Výsledky prokázaly, že mladí dospělí mají značné zkušenosti s návykovými látkami. Zkušenosti s většinou návykových látek měli více muži a lidé navštěvující nematuritní obory, což potvrzuje předpoklady stanovené v hypotézách. V rámci pohlaví, však tato závislost byla velmi slabá. V oblasti popularity jednotlivých psychotropních látek bylo zjištěno, že nejčastěji lidé konzumují legální psychotropní látky, zejména alkoholické nápoje. Nejpopulárnějším alkoholickým nápojem bylo pivo, a to ve větší míře mezi muži. Nejvíce rozšířenou nelegální látkou je konopí, což taktéž koresponduje s předem stanovenou hypotézou. Dle průzkumu bylo možné lokalizovat místa s velkou koncentrací uživatelů návykových látek v centru Pardubic. Jednalo se zejména o bary v centru města, sídliště, okolí univerzity a městské parky. Respondenti uváděli tato místa jako lokality s vyšší koncentrací drog. Sami však nejčastěji odpovídali, že konzumují návykové látky v prostředí hospod a barů. Nebylo však prokázáno, že by je vnímání rizikového místa ovlivňovalo v míře a frekvenci užívání jednotlivých návykových látek.

Z následného srovnání práce s odbornými články v diskusi, je možné sledovat proměnlivost demografických faktorů souvisejících s mírou a frekvencí užívání návykových látek. Geografické faktory nebyly v odborných článcích příliš zmiňovány, tudíž jsme nemohli provést porovnání.

Budoucí studie by však měly začít řešit sociokulturní a environmentální vlivy, jako je věk, kultura země, geografické bydliště a zaměstnanecký status. Pouze získáním lepšího pochopení komplexních interakcí jednotlivých pohlaví s těmito faktory a mírou užívání psychotropních látek je možnost vyvinout účinnější strategie prevence a intervence (Hughes a kol., 1997).

SUMMARY

The main goal of this work was to analyze the relationships for the rate of use of psychotropic substances by young adults in the district of Pardubice. As part of this work, we conducted a professional literature search, on the basis of which we established hypotheses. Based on a study of the professional literature, we found that psychotropic substances are widespread in society. We also found that substance use rates are highly related to demographic factors. We have learned that the concentration of drinking establishments and places where it is possible to get legal substances is most often close to city center or universities. The research itself was carried out via data obtained from a questionnaire survey. The questionnaire survey was conducted only online, so it is not possible to verify whether the respondents belonged to the target group or not. The vast majority of respondents stated Pardubice as their place of residence, for this reason it was not possible to meet all the planned goals of this work. Based on the information obtained from the questionnaire survey, it was possible to evaluate predetermined hypotheses. The results showed that young adults have considerable experience with psychotropic substances. Men and people that are attending or attended non-graduation fields had experience with most addictive substances, which confirms the assumptions set in the hypotheses. Within gender, however, this dependence was very weak. Within the popularity of individual psychotropic substances, it was found that most people consume legal psychotropic substances, especially alcoholic beverages. The most popular alcoholic beverage was beer, which was more popular amongst men. The most common illegal substance is cannabis. According to the survey, it was possible to locate places with a large concentration of addictive substance users in the center of Pardubice. These places were mainly bars in the city center, housing estates, university surroundings and city parks. Respondents reported these sites as having a higher addictive substance concentration. However, they themselves most often answered that they consume addictive substances in the environment of pubs and bars. However, it has not been proven that the perception of the risk area significantly affects them in the rate and frequency of use of individual addictive substance. This has only been demonstrated with beer drinking, smoking, hallucinogens and meth. From the subsequent comparison of work with professional articles in the discussion section of this work, it is possible to observe the variability of demographic factors related to the rate and frequency of substance use. Geographical factors were not mentioned much in the professional articles, so we could not make a sufficient comparison.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

Alcohol outlet density and alcohol-related hospital admissions in England: a geographical analysis | Alcohol Change UK. Alcohol harms. Time for change. | Alcohol Change UK [online]. Dostupné z: <https://alcoholchange.org.uk/publication/alcohol-outlet-density-and-alcohol-related-hospital-admissions-in-england-a-geographical-analysis-1>

ARCDATA PRAHA: Geografické informační systémy. [online]. [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.arccdata.cz/produkty-a-sluzby/geograficka-data/arccr-500>

Baumann, M., Spitz, E., Guillemin, F., Ravaud, J. F., Choquet, M., Falissard, B., Chau, N., Lorhandicap Group. 2007. Associations of social and material deprivation with tobacco, alcohol, and psychotropic drug use, and gender: a population-based study. *International journal of healthgeographics*, 6(50): 1–12.

Cadigan, J. M., Dworkin, E. R., Ramirez, J. J., & Lee, C. M. (2019). Patterns of alcohol use and marijuana use among students at 2- and 4-year institutions. *Journal of American college health : J of ACH*, 67(4), 383–390. <https://doi.org/10.1080/07448481.2018.1484362>

ČSÚ (2022). Počet obyvatel v obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2022 [citováno 2022-04-24]. Dostupný z: <https://www.czso.cz/csu/xe/mesta_a_obce>

DONNELLY, N., POYNTON, S., WEATHERBURN, D., BAMFORD, E., NOTTAGE, J. (2006): Liquor outlet concentrations and alcohol-related neighbourhood problems. *Alcohol Studies Bulletin*, č. 8, s. 1–8.

DZÚROVÁ, D., CSÉMY, L., SPILKOVÁ, J., LUSTIGOVÁ, M. (2015): Zdravotně rizikové chování mládeže v Česku. Praha: Státní zdravotní ústav, 133 s.

GMEL G., HOLMES J., STRUDER J. (2016): Are alcohol outlet densities strongly associated with alcohol-related outcomes? A critical review of recent evidence. *Drug and Alcohol Review*, č. 35, s. 40–54.

Hughes, T. L., Day, L. E., Marcantonio, R. J., Torpy, E. 1997. Gender differences in alcohol and other drug use among young adults. *Substanceuse&misuse*, 32(3): 317-342.

© CENIA, česká informační agentura životního prostředí, dostupné on-line: Národní geoportál INSPIRE <<http://geoportal.gov.cz>>

Chomynová, P., Csémy, L. & Mravčík, V. 2020. Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2019. Zaostřeno 6 (5), 1–20.

CHOMYNOVÁ, P., CSÉMY, L., GROLMUSOVÁ, L., SADÍLEK, P. (2014). Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) Výsledky průzkumu v České republice v roce 2011. Praha: Úřad vlády České republiky.

Leslie, L. K., Raghavan, R., Hurley, M., Zhang, J., Landsverk, J., Aarons, G. 2011. Investigating geographic variation in use of psychotropic medications among youth in child welfare. *Child Abuse & Neglect*, 35(5): 333-342.

Martinotti, G., Lupi, M., Carlucci, L., Cinosi, E., Santacroce, R., Acciavatti, T., Chillemi, E., Bonifaci, L., Janiri, L., Di Giannantonio, M. 2015. Novel psycho-active substances: use and knowledge among adolescents and young adults in urban and rural areas. *Human Psychopharmacology: Clinical and Experimental*, 30(4): 295-301.

Mravčík, V., Chomynová, P., Grohmannová, K., Janíková, B., Černíková, T., Rous, Z., Cibulka, J., Fidesová, H., Vopravil, 2020. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019. MRAVČÍK, V. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.

WEITZMAN, E. R., FOLKMAN, A., FOLKMAN, K. L., WECHSLER, H. (2003): The relationship of alcohol outlet density to heavy and frequent drinking and drinking-related problems among college students at eight universities. *Health and Place*, č. 9, s. 1–6.

What are Alcopops? Are They Dangerous?. Best Alcohol & Drug Rehab Center In Northern California | Duffy's [online]. Copyright © 2022 [cit. 02.05.2022]. Dostupné z: <https://www.duffysrehab.com/about/blog/alcopops-sweet-and-dangerous/>

PŘÍLOHY

Příloha 1: Distribuovaná podoba dotazníku

10.04.22 13:36

Užívání psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku

Užívání psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku

Dobrý den,

jmenuji se Anna Kochová a jsem studentkou 3.ročníku regionální geografie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Prosím Vás o vyplnění krátkého dotazníku k mojí bakalářské práci. Moje bakalářská práce se zabývá užíváním psychotropních látek mladými dospělými na Pardubicku a zkoumá jednotlivé geografické faktory s mírou užívání.

Dotazník je zcela ANONYMNÍ, tudíž neukládá žádné Vaše osobní údaje, zaznamenává pouze odpovědi. Dotazník je určen osobám ve věku 18-26 let, kteří mají trvalé nebo přechodné bydliště na území okresu Pardubice.

Předem děkuji za Vaše odpovědi a Váš čas.

***Povinné pole**

Tabákové výrobky

1. Užili jste někdy tabákový výrobek? *

Mezi tabákové výrobky se řadí například cigarety, elektronické cigarety, vodní dýmky, žvýkací tabák apod.

Označte jen jednu elipsu.

Ano *Přeskočte na otázku 2*

Ne *Přeskočte na otázku 8*

Tabákové výrobky

2. Kdy jste naposledy užili tabákový výrobek? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	V posledním týdnu	V posledním měsíci	V posledním roce	Alespoň jednou v životě	Neužil
Cigarety	☐	☐	☐	☐	☐
Elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐	☐
Vodní dýmka	☐	☐	☐	☐	☐
Žvýkací tabák	☐	☐	☐	☐	☐

3. Jak často užíváte dané tabákové výrobky? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	denně	3-6x týdně	1-2x týdně	Několikrát do měsíce	Několikrát do roka	Neužívám
Cigarety	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elektronické cigarety	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vodní dýmka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Žvýkací tabák	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Za jakým účelem užíváte tabákové výrobky? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

5. Ovlivňují vás tabákové výrobky v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

6. Pokud ano, jak?

7. Kde se nejčastěji setkáváte s tabákovými výrobky? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

doma

bar/hospoda

škola

park

domácí party

oslavy

koleje/internát

koncert/festival

Jiné: _____

Alkohol

8. Požili jste někdy alkohol? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano *Přeskočte na otázku 9*

Ne *Přeskočte na otázku 15*

Alkohol

9. Kdy jste naposledy požíli alkohol? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	V posledním týdnu	V posledním měsíci	V posledním roce	Alespoň jednou v životě	Neužil
Pivo	☐	☐	☐	☐	☐
Ovocné pivo/cider	☐	☐	☐	☐	☐
Víno	☐	☐	☐	☐	☐
Tvrký alkohol	☐	☐	☐	☐	☐
Míchané nápoje	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jak často pijete jednotlivé druhy alkoholu? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	denně	3-6x týdně	1-2x týdně	Několikrát do měsíce	Několikrát do roka	Neužívám
Pivo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ovocné pivo/cider	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Víno	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tvrký alkohol	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Míchané nápoje	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Za jakým účelem pijete alkohol? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

12. Ovlivňuje vás alkohol v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

13. Pokud ano, jak?

14. Kde se nejčastěji setkáváte s alkoholem? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- doma
- bar/hospoda
- škola
- park
- domácí party
- oslavy
- koleje/internát
- koncert/festival

Jiné: _____

Konopné látky

15. Užili jste někdy konopné látky? *

Mezi konopné látky se řadí marihuana a hašiš.

Označte jen jednu elipsu.

- Ano Přeskočte na otázku 16
- Ne Přeskočte na otázku 23

Konopné látky

16. Kdy jste naposledy užili konopné látky? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	V posledním týdnu	V posledním měsíci	V posledním roce	Alespoň jednou v životě	Neužil
Marihuana	☐	☐	☐	☐	☐
Hašiš	☐	☐	☐	☐	☐

17. Jak často užíváte jednotlivé druhy konopných látek? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	denně	3-6x týdně	1-2x týdně	Několikrát do měsíce	Několikrát do roka	Neužívám
Marihuana	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hašiš	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Za jakým účelem užíváte konopné látky? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

19. Ovlivňují vás konopné látky v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

20. Pokud ano, jak?

21. Kde se nejčastěji setkáváte s konopnými látkami? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- doma
- bar/hospoda
- škola
- park
- domácí party
- oslavy
- koleje/internát
- koncert/festival

Jiné: _____

22. Jste schopni si konopné látky obstarat? *

Označte jen jednu elipsu.

- snadno
- obtížně
- velmi obtížně
- nevím

LSD a jiné halucinogeny

23. Užili jste někdy LSD nebo jiné halucinogenní drogy? *

Mezi jiné halucinogenní drogy se řadí psychotropní houby, LSA (havajská růže), DMT, mezkalin a další.

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 24*
- Ne *Přeskočte na otázku 31*

LSD a jiné halucinogeny

24. Kdy jste naposledy užíli halucinogenní látku? *

Označte jen jednu elipsu.

- V posledním týdnu
 V posledním měsíci
 V posledním roce
 Alespoň jednou v životě

25. Jak často užíváte halucinogenní látky? *

Označte jen jednu elipsu.

- denně
 3-6x týdně
 1-2x týdně
 Několikrát do měsíce
 Několikrát do roka
 Méně než jednou do roka
 Pravidelně neužívám

26. Za jakým účelem užíváte halucinogenní látky? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
 Socializace
 Odreagování se
 Srovnání se s těžkou životní situací
 Z nudy

Jiné: _____

27. Ovlivňují vás halucinogenní látky v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

28. Pokud ano, jak?

29. Kde se nejčastěji setkáváte s halucinogenními látkami? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

doma

bar/hospoda

škola

park

domácí party

oslavy

koleje/internát

koncert/festival

Jiné: _____

30. Jste schopni si halucinogenní látky obstarat? *

Označte jen jednu elipsu.

snadno

obtížně

velmi obtížně

nevím

Pervitin

31. Užili jste někdy pervitin? *

Mezi jiné halucinogenní drogy se řadí psychotropní houby, LSA (havajská růže), DMT, mezkalin a další.

Označte jen jednu elipsu.

Ano *Přeskočte na otázku 32*

Ne *Přeskočte na otázku 39*

Pervitin

32. Kdy jste naposledy užili pervitin? *

Označte jen jednu elipsu.

V posledním týdnu

V posledním měsíci

V posledním roce

Alespoň jednou v životě

33. Jak často užíváte pervitin? *

Označte jen jednu elipsu.

denně

3-6x týdně

1-2x týdně

Několikrát do měsíce

Několikrát do roka

Méně než jednou do roka

Pravidelně neužívám

34. Za jakým účelem užíváte pervitin? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

35. Ovlivňuje vás pervitin v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

36. Pokud ano, jak?

37. Kde se nejčastěji setkáváte s pervitinem? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- doma
- bar/hospoda
- škola
- park
- domácí party
- oslavy
- koleje/internát
- koncert/festival

Jiné: _____

38. Jste schopni si pervitin obstarat? *

Označte jen jednu elipsu.

- snadno
- obtížně
- velmi obtížně
- nevím

Kokain

39. Užili jste někdy kokain? *

Mezi jiné halucinogenní drogy se řadí psychotropní houby, LSA (havajská růže), DMT, mezkalin a další.

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 40*
- Ne *Přeskočte na otázku 47*

Kokain

40. Kdy jste naposledy užili kokain? *

Označte jen jednu elipsu.

- V posledním týdnu
- V posledním měsíci
- V posledním roce
- Alespoň jednou v životě

41. Jak často užíváte kokain? *

Označte jen jednu elipsu.

- denně
- 3-6x týdně
- 1-2x týdně
- Několikrát do měsíce
- Několikrát do roka
- Méně než jednou do roka
- Pravidelně neužívám

42. Za jakým účelem užíváte kokain? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

43. Ovlivňuje vás kokain v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

44. Pokud ano, jak?

45. Kde se nejčastěji setkáváte s kokainem? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

doma

bar/hospoda

škola

park

domácí party

oslavy

koleje/internát

koncert/festival

Jiné: _____

46. Jste schopni si kokain obstarat? *

Označte jen jednu elipsu.

snadno

obtížně

velmi obtížně

nevím

Extáze

47. Užili jste někdy extázi? *

Mezi jiné halucinogenní drogy se řadí psychotropní houby, LSA (havajská růže), DMT, mezkalin a další.

Označte jen jednu elipsu.

Ano *Přeskočte na otázku 48*

Ne *Přeskočte na otázku 55*

Extáze

48. Kdy jste naposledy užili extázi? *

Označte jen jednu elipsu.

V posledním týdnu

V posledním měsíci

V posledním roce

Alespoň jednou v životě

49. Jak často užíváte extázi? *

Označte jen jednu elipsu.

denně

3-6x týdně

1-2x týdně

Několikrát do měsíce

Několikrát do roka

Méně než jednou do roka

Pravidelně neužívám

50. Za jakým účelem užíváte extázi? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy

Jiné: _____

51. Ovlivňuje vás extáze v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

52. Pokud ano, jak?

53. Kde se nejčastěji setkáváte s extází? *

Možno zaškrtnout více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- doma
- bar/hospoda
- škola
- park
- domácí party
- oslavy
- koleje/internát
- koncert/festival

Jiné: _____

54. Jste schopni si extází obstarat? *

Označte jen jednu elipsu.

- snadno
- obtížně
- velmi obtížně
- nevím

Psychotropní léky

55. Užili jste někdy psychotropní léky? *

Mezi psychotropní léky se řadí léčivé přípravky ovlivňující mozek, například antidepresiva.

Označte jen jednu elipsu.

- Ano *Přeskočte na otázku 56*
- Ne *Přeskočte na otázku 63*

Psychotropní léky

56. Kdy jste naposledy užíli psychotropní léky? *

Označte jen jednu elipsu.

- V posledním týdnu
- V posledním měsíci
- V posledním roce
- Alespoň jednou v životě

57. Jak často užíváte psychotropní léky? *

Označte jen jednu elipsu.

- denně
- 3-6x týdně
- 1-2x týdně
- Několikrát do měsíce
- Několikrát do roka
- Méně než jednou do roka
- Pravidelně neužívám

58. Za jakým účelem užíváte psychotropní léky? *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- Zábava
- Socializace
- Odreagování se
- Srovnání se s těžkou životní situací
- Z nudy
- Diagnostikovaná nemoc

Jiné: _____

59. Ovlivňují vás psychotropní léky v běžném životě? *

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

60. Pokud ano, jak?

61. Užíváte/užívali jste psychotropní léky po předepsání lékaře a dle jeho pokynů?

Označte jen jednu elipsu.

Ano

Ne

62. Jste schopni si psychotropní léky obstarat bez návštěvy lékaře? *

Označte jen jednu elipsu.

snadno

obtížně

velmi obtížně

nevím

Demografické faktory

63. Pohlaví *

Označte jen jednu elipsu.

muž

žena

jiné

64. Věk *

Označte jen jednu elipsu.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

jiné

65. Ekonomická aktivita *

Možno vybrat více odpovědí.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

student

pracující

mateřská dovolená

nezaměstnaný

66. Jaký typ školy jste jako poslední navštěvoval/a nebo v současnosti navštěvujete? *

Označte jen jednu elipsu.

- Základní škola
- Odborné učiliště
- Střední škola s maturitou
- Gymnázium
- Vyšší odborná škola
- Vysoká škola

67. Rodinný stav *

Označte jen jednu elipsu.

- nezadaný
- zadaný
- v manželství/registrovaném partnerství
- rozvedený
- ovdovělý
- Jiné: _____

68. V jaké obci v okrese Pardubice se nejčastěji nacházíte? (trvalé nebo přechodné bydliště) *

Označte jen jednu elipsu.

- Barchov
- Bezděkov
- Borek
- Brloh
- Břehy
- Bukovina nad Labem
- Bukovina u Přelouče
- Bukovka
- Býšť
- Časy
- Čeperka
- Čepí
- Černá u Bohdanče
- Dašice
- Dolany
- Dolní Roveň
- Dolní Ředice
- Dřítěč
- Dubany
- Hlavečnick
- Holice
- Holotín
- Horní Jelení
- Horní Ředice
- Hrobice
- Choltice
- Choteč
- Chrtňky
- Chvaletice
- Chvojenec
- Chýšť

- Jankovice
- Jaroslav
- Jedousov
- Jeníkovice
- Jezbořice
- Kasalice
- Kladruby nad Labem
- Kojice
- Kostěnice
- Křičeň
- Kunětice
- Labské Chrčice
- Lány u Dašic
- Lázně Bohdaneč
- Libišany
- Lipoltice
- Litošice
- Malé Výkleky
- Mikulovice
- Mokošín
- Morašice
- Moravany
- Němčice
- Neratov
- Opatovice nad Labem
- Ostřešany
- Ostřetín
- Pardubice
- Plch
- Poběžovice u Holic
- Poběžovice u Přelouče
- Podůlšany
- Pravy
- Přelouč
- Přelovice

- Přepychy
- Ráby
- Rohovádová Bělá
- Rohoznice
- Rokytno
- Rybitví
- Řečany nad Labem
- Selmice
- Semín
- Sezemice
- Slepotice
- Sopřech
- Sovolusky
- Spojil
- Srch
- Srnojedy
- Staré Hradiště
- Staré Jesenčany
- Staré Ždánice
- Starý Mateřov
- Stéblová
- Stojice
- Strašov
- Svinčany
- Svojišice
- Tetov
- Trnávka
- Trusnov
- Třebosice
- Turkovice
- Uhersko
- Úhřetická Lhota
- Újezd u Přelouče
- Újezd u Sezemice
- Urbanice

- Valy
- Vápno
- Veliny
- Veselí
- Vlčí Habřina
- Voleč
- Vysoké Chvojno
- Vyšehněvice
- Zdechovice
- Žáravice
- Živanice

Rizikové oblasti

69. Nachází se v blízkosti vašeho bydliště rizikové místo pro užívání drog? *

Rizikovým místem se rozumí oblast, kde se koncentrují uživatelé psychotropních látek (výše zmiňovaných), jedná se tedy zejména o hospody, bary, kluby, vysokoškolské koleje, městské parky a podobně.

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

70. Pokud ano, jaké? (viz. komentář u otázky výše)

Obsah není vytvořen ani schválen Googlem.

Google Formuláře